

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva in uprave: 29-92, 29-93, 29-94, 29-95, 29-96

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Ilustrirana priloga „Teden v slikah“

Ček. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6.

SLOVENECE

Neizprosni zakon usode

Danes vlada splošno prepričanje, da je komunizem v radikalni obliki ruskega boljševizma v Evropi doživel končen polom. Celo to se more reči, da ni boljševizem osvojil Evrope, ampak da je takozvana »buržuazna« kultura Evrope premagala Rusijo. Lev Trocki, ki je z Ljeningom vred zgradil komunistično obliko ruske države, je nedavno izjavil, da je »pod izdajalskim Stalinovim režimom komunizem propadel in nastopil svoje mesto buržuazni uredbi države«. Danes pa imamo v Rusiji že velik, več ali manj podtalni pokret, čigar vodje pravijo, da se bo ta nova Rusija, ki ji je Stalin s svojimi reformami nehoté pomagal do poroda, popolnoma osvobodila v trenutku, ko bo on sam izginil s pozornice. Zaenkrat se vsemogočni reči car Rusije misli, da mu bo ta usoda prihranjena, če se uveljavi nova ruska ustava, ki je skozi ozka vrata spustila v javno rusko življenje tenko strujo demokratizma, prav za prav samo videz demokracije, toda iz tega videza bi se lahko rodila pokret, v resnici tista demokracija, ki pomeni smrt vsake avtokracije in avtokrata samega, ki navadno sam postane žrtev duha, katerega je pod napačnim imenom poklical.

Resnica je ta, da življenje samo ruši utopično komunistično ideologijo in se v ta namen poslužuje voditeljev boljševizma samih, kakor je bilo to še ob vsaki revoluciji. Ruski komunisti so v svoji znani mesijanski prenapetosti menili, da je njihova revolucija kot končna revolucija človeštva sploh in zadnja stopnica pred zemeljskim rajem izjema, zgodovina pa je že po dveh desetletjih pokazala, da so njeni fatalni zakoni ostali slejkoprej močnejši od še tako prepričanih človeških zamislov, teorij in odrešenjskih socialnih poizkusov, ki bodo vedno nalezli na neporušljivo steno realnih močností in človeške narave z vsemi njenimi vrlinami in slabostmi. Cesar komunisti niso verjeli krščanstvu, ki je za nje seveda »reakcija«, to jih sedaj uči za ceno krvi, stranskega trpljenja in bridkih razočaranj dogodki sami, ko morajo njihovi voditelji stopati na morišče ali pa romati v sibirskie koncentracijske tabore, medtem ko se njihova teorija v praksi vsak dan bolj ruši. Komunistični evangelij, da se bo mogla vera v človeških srcih izkoreniniti, da se bo s kolektivizacijo gospodarstva izpremenila tudi sedanja meščanska morala v rajsko stanje, v katerem bodo ljudje kar sami iz sebe izpremenili svojo bit v smislu najvzornjšega vzajemnostnega življenja in najvzornjšega proletarske morale, se je izkazal kot najnaivnejša prevara, kar jih pozna zgodovina; ruski oblastniki se morajo zatekati k še hujski sil in nasilju, nego čarjem ter se posluževati daleko obsejnejšega in brezobzirnejšega policijskega aparata, da se ljudje držijo zakonov in odredb, ki naj jim pomagajo doseči popolno pozemsko blazenstvo in višek svetske kulture. In kako daleč zaostaja blagostanje pod boljševizmom od tega, kar zahteva v povprečju dostojno življenje od človeka, da ne govorimo o kulturi, kateri ni boljševizem doprinesel prav nič, ampak se danes bolj kot kdaj hrani od kulture, kakor jo je zanesel Peter Veliki iz zapadne krščanske Evrope v svojo domovino! Tisti delavci in kmeti, ki misli, da je njegova moralna dolžnost, da potrpežljivo prenaša največje žrtve, da se ideal marksizma v polnosti doseže, v resnici ne teži za ničemer drugim nego za tem, kar je Evropa že davno dosegla: za mirnim in udobnim meščanskim življenjem, v katerem so razni idealistični poleti in zanosi ter revolucionarni vzmah zelo nezaželeni in se smatrajo za takó škodljive, da je policija takoj pri roki, da jih ukroti. Danes Stalin sam s pomočjo »svojih krvnikov« vsakega nagradi s strelom ali pa s prisilnim delom, kdor si dovoljuje kakšne protimeščanske podvige, kar izkušajo vsi komunistični ideologi protirežimske opozicije. Najusodnejše pa je to, da je komunizem zapravljal največjo vrednoto vsake človeške kulture sploh, svobodo, brez katere ni človeka in človeške družbe vrednega življenja, pod goljufivim pričakovanjem, da se bo ta svoboda rodila šele iz diktature komunistične stranke. In medtem, ko se na njo sklicujejo, jo kličejo nazaj ter v neprestanih stalinskih reformah skušajo najti načina, kako jo pričarati zopet v državno življenje, se še bolj zapletajo v tiranijo, ki bi svobodo popolnoma zadušila, če ne bi bil Bog v svojem stvarstvu preskrbel, da svoboda vedno sama s svojimi lastnimi močmi zmaga.

V židovskem »svetem« pismu Karla Marksa je vse drugače: tam po neizogibnih zakonih teze, antiteze in sinteze, ki jo doseže revolucija (in katerim zakonom se danes vsak znanstveni poznavalec zgodovine prav tako smeje od srca kakor Darwinovi in Häcklovi teoriji razvoja), končno za vse čase in kraje zmaga komunizem in je Bog nadomeščen po maliku kolektiva, ki osepja svoje vernike z vsemi darovi sveta, ki jih uživajo brez vsakega medsebojnega trenja kakor svojčas Adam in Eva v paradizu. Tako mora biti in tako se bo zgodilo, ker tako zahteva »znanstveni napredek«, to mora vsak pravi socialist verovati, če noče biti pogubljen s pomočjo satana, ki je predstavnik »buržuazne reakcije«. Toda vseh dvajset let razvoja v boljševistični Rusiji dokazuje ravno nasprotno. Najvernejši učenec Marksa, Čerkez Stalin, je vso to židovsko komunistično teorijo postavil na glavo. Moral je celó začeti demontirati kolektivizem in če sme danes ruski kmet imeti eno kravo, da se ne spunta zoper vsiljeni mu gospodarski red, jih bo drugo leto, ko bo v veljavi nova ustava, dobil gotovo dve ali tri. Delavci morajo mirno gledati, kako se tvori višji sloj ljudi, ki so se popolnoma pomeščanili, ker se pač vsak človek počasi naveliča permanentne revolucije in želi enkrat postati pravi človek a svojo lastjo in svobodo, da mirno živi. Šef brezboštva se bridko pritožuje, da so se ljudje že popolnoma naveličali brezbožne propagande in da je čedalje bolj glasna zahteva, naj vsak veruje v to, kar sam hoče, in ofiicijlni ateizem se celó že začne bati nekega misterioznega verskega vala, ki se posebno izraža v naraščanju tako zvanega staroverstva, ki mu je »stopil na

Knez namestnik pojde v Prago da vrne dr. Benešu obisk

Predsednik se je davi peljal skozi Slovenijo v Prago

Belgrad, 7. aprila. AA. Za časa bivanja predsednika češkoslovaške republike Edvarda Beneša v Belgradu so bili politični razgovori med predsednikom republike in češkoslovaškim zunanjim ministrom po eni strani in Nj. kr. Vis. knezom namestnikom Pavlom in predsednikom vlade dr. Stojadinovičem po drugi strani. Razpravljali so o vseh vprašanih, ki se tičejo razmerja med obema državama in sedanjega mednarodnega položaja v Evropi. Pri razgovorih so ponovno potrdili, in podčrtali nedavne sklepe stalnega svetadržave Male zveze.

S tem prvim uradnim obiskom češkoslovaškega državnega poglavarja med jugoslovanskim narodom, se je ponovno zapečatilo neločljivo prijateljstvo in bratska zveza med njima.

Uradno potovanje Nj. kr. Vis. kneza namestnika Pavla v Prago — datum tega obiska se bo v kratkem določil — s katerim bo knez namestnik Pavle vrnil obisk češkoslovaške republike, bo novo potrdilo in nova manifestacija enotnosti naziranja, politike in ciljev obeh bratskih narodov in obeh bratskih držav, neločljivo zvezanih med seboj tudi v bodočnosti.

Beneš se je poslovil

Belgrad, 7. aprila. m. Na čast predsedniku dr. Benešu in njegovi soprogi je sinoči priredil češkoslovaški poslanik v Belgradu dr. Girs v prostorih čsl. poslaništva slovesno poslovilno večerjo, na katero je bilo povabljenih 42 uglednih gostov. Na večerji je bila tudi Nj. Vel. kraljica Marija, nadalje knez-namestnik Pavle in knežinja Olga, nadalje oba namestnika dr. Perović in Stanković s soprogi, dalje so se udeležili večerji tudi predsednik senata Mažuranič, predsednik skupščine Čirič, predsednik vlade dr. Stojadinović, papeški nuncij msgr. Pellegrinetti in drugi. Za časa večerje se je v ostalih prostorih čsl. poslaništva zbralo več sto uglednih gostov, ki so bili povabljeni na sprejem. Med drugimi so bili tudi vsi člani kr. vlade, med njimi minister dr. Krek ter belgrajski nadškof dr. Ujčić.

Po večerji so vsi gostje odšli v tretji salon, kjer so bili predsedniku dr. Benešu predstavljeni posamezni zastopniki raznih političnih strank, kulturnih, narodnoobrambnih in gospodarskih organizacij. Dr. Benešu so bili predstavljeni tudi jug. časnikarji, katerim se je dr. Beneš laskavo izrazil o pisanju naših časopisov o njegovem bivanju v Belgradu. S časnikarji je ostal delj časa v razgovoru ter je vsakemu posebej stisnil roko. Sprejem na čsl. poslaništvu je trajal do 1. ponoči.

Beneš med čsl. mladino

Zadnji dan svojega bivanja v Belgradu je dr. Beneš porabil v to, da je v čsl. poslaništvu sprejel tukajšnje čsl. šolsko mladino, ki obiskuje Masarykovo šolo, in čsl. kolonijo. Dr. Beneš se je pripeljal v čsl. poslaništvo ob četrta na 12. Čsl. poslanik dr. Václav Girs mu je predstavil vse uradništvo čsl. poslaništva, nato pa mu je v drugi sobi predstavil predstavnike jugosl. Sokola. Ob tej priliki je pozdravil s krajšim govorom čsl. predsednika Engelbert Gangl ter mu izročil srebrno žaro, v kateri je bila zemlja z groba kralja Aleksandra. Dr. Beneš se je toplo zahvalil ter izjavil, da bo darilo s pieteto in toplo ljubeznijo varoval, ker sta s pokojnim kraljem sodelovala nad osemnajst let. Nad vse prisrčno je čsl. predsednik pozdravil v naslednji sobi čsl. šolsko mladino in se delj časa razgovorjal z učenci in učenkami. Govoril je tudi s predstavniki čsl. kolonije.

Nato se je s soprogo odpeljal v muzej kneza Pavla, kjer ju je knez namestnik pričakoval ter je visokima gostoma osebno razkazal zanimive umetnine. Pred odhodom na poslednje kosilo, ki ga je v Belem dvoru na Dedinju priredil knez namestnik, si je dr. Beneš ogledal še vojaški muzej ter njegovo okolico na Kalemegdanu.

Slovo na Dedinju

Ob 1 je bilo v Belem dvoru na Dedinju poslednje kosilo, na katerem je bila Nj. Vel. kraljica Marija, Nj. kr. Vis. knez namestnik Pavle, Nj. Vis. knežinja Olga, ministrski predsednik Stojadinović, čsl. zunanji minister dr. Krotta in spremstvo. Po kosilu se je dr. Beneš odpeljal v stari dvor, od koder se je po kratkem odmoru s spremstvom odpeljal na železniško postajo ter ob 4 popoldne odpotoval iz naše prestolice z dvornim vlakom. Dr. Beneš se vrača v Prago čez Zagreb in Maribor.

Na ulicah, ki vodijo od starega dvora do postaje, se je zbrala ogromna množica ljudstva. Spalir je delala šolska mladina in članstvo raznih kulturnih in narodnoobrambnih organizacij. Leva

Visoka odlikovanja

Belgrad, 7. aprila. AA. Nj. ekseleucia predsednik češkoslovaške republike dr. Beneš je odlikoval z redom Belega leva 1. stopnje z lentjo predsednika senata g. dr. Zelimira Mažuraniča, predsednika Narodne skupščine g. Štefana Čiriča, poljedelskega ministra g. Svetozara Stankoviča in trgovinskega ministra g. dr. Milana Vrbanića.

Belgrad, 7. aprila. m. Predsednik češkoslovaške republike dr. Beneš je odlikoval vojnega ministra generala Marića in poveljnika mesta Belgrada ter armadnega generala Tomića z redom Belega leva 1. stopnje, z redom Belega leva 2. stopnje pa prvega adjutanta Nj. Vel. kralja Petra II. divizijskega generala Nikola Hristića, inspektorja drž. obrambe generala Vojina Maksimovića, poveljnika kr. garde generala Aleksandra Stankovića, prvega pomočnika načelnika glavnega generalnega štaba generala Mihajla Bodija.

Belgrad, 7. aprila. AA. V imenu Nj. Vel. kralja Petra II. so na predlog predsednika ministrskega sveta in zunanjega ministra odlikovali:

stran vseh ulic pa je bila rezervirana za vojaštvo, ki je pozdravilo odhod čsl. predsednika v popolni vojaški opremi. Kakor hitro se je dr. Beneš pojavil z avtomobilom na ulici, je navzoča množica burno vzklikala: »Živela bratska Češkoslovaška!«, »Živel dr. Beneš!« Tako je množica pozdravljala dr. Beneša od dvora do postaje. V tem času je več vojaških godb igralo čsl. državno himno »Kde domov muje«.

Na postaji

Na postaji se je od predsednika čsl. republike prisrčno poslovil Nj. kr. Vis. knez namestnik Pavle in Nj. Vis. knežinja Olga, oba kr. namestnika, celokupna vlada, diplomatski zbor in generaliteta. Pred odhodom je dr. Beneš v spremstvu kneza namestnika še pregledal častno četo kr. garde. Vojaška godba je v tem času stalno igrala čsl. državno himno. Navzoča čsl. mladina pa je dr. Beneša pozdravljala: »Na zdar!«

Vlak odhaja

Par minut pred odhodom dvornega vlaka se je čsl. predsednik toplo poslovil od navzočih, stopil v vagon ter se skozi okno do odhoda razgovorjal s knezom namestnikom. Dr. Beneš je mahal z rokami vse dotlej, dokler ni vlak odpeljal s postaje. Odzdravljali mu je Vis. knez namestnik Pavle kakor tudi vsi ostali navzoči. Nad železniško postajo je v tem času krožilo več letal, ki so se na ta način poslovila od čsl. predsednika.

Žid - „tovariš“ Jagoda in njegovo „delovanje“ za proletarijat

Bivši okrutni šef Čeke čaka obsodbe

Varšava, 7. aprila. TG. Iz Moskve poročajo, da so se priprave za tretji trockistični proces, pri katerem bodo sojeni Buharin, Rikov in Jagoda že začele in da je bila pozna objava Stalinovega govora v nasprotju s komunizma ter o izdajalcih stranke (meseč dni po govoru), znak, da se pripravlja nova gonja proti »nezanesljivim«.

Največja senzacija zadnjih dni je aretacija Jagode, ki je žalostno zaslovel kot predstojnik tajne policije in zadnje čase komisar za pošto, odkar ga je na čelu GPU zamenjal Ježov. Stalin je v svojem govoru napovedal strogo nadzorstvo nad vsake vrste opozicijo, tudi nad ono, ki prihaja od »lenih in nemarnih strankinih tovarišev«. Jagoda, ki je pristen žid in se je prej pisal Hirschl-Waldbeere, je bil aretiran vsled zločinov, ki jih je zagrešil v uradni službi. Katera so ta zločinstva, še ni povedano. Obtožnica mu bo bržkone očitala tudi, da je dajal opoziciji potuho, ko je bil še šef tajne policije. Jagoda je bil dolga leta eden najvišjih sovjetskih veljakov. Njegov padec je bil napovedan že jeseni lanskega leta, ko je moral izprazniti mesto za Ježova. Končnoveljavno je njegova usoda pa šele sedaj zapečatena. Ker so zločinstva tega, s človeško krvjo okroglopljena žida zelo velika in zadevajo najožji krog boljševiške tiranije, se zdi verjetno, da bo sodna obravnava proti njemu tajna.

Stalin ima vsak dan dolge razgovore z raz-

Beneš Slovencem

Belgrad, 7. aprila. m. Na snočnjem sprejemu v čsl. poslaništvu je dr. Egon Stare izročil dr. Benešu spomenico podpisov velikega števila slovenskih kulturnih društev. Dr. Beneš je izjavil dr. Staretu, da ga izredno veseli delo, ki ga razvija Jugoslov.-češkoslovaška liga posebno v Sloveniji ter želi, da bi nadaljevala to svoje delo. Dr. Beneš je izrekel dr. Staretu prisrčno zahvalo za izredno pozornost slovenskih prijateljev Češkoslovaške in je pooblastil dr. Stareta, naj bo tolmač slovenski javnosti o njegovi prisrčni zahvali. Dr. Stareta je sprejel tudi knez-namestnik Pavle kateremu se je zahvalil za visoko odlikovanje, s katerim je knez-namestnik odlikoval Zvezo jugoslov.-čsl. lig, ko je prevzel pokroviteljstvo nad njimi.

Nemčija zanika vesti o zbližanju s Sovjeti

Berlin, 7. aprila. TG. Agencija »Sud Est«, katere zveze z bivšim romunskim zunanjim ministrom so znane, je zadnje dni objavila iz Belgrada vest, da je v zvezi z zasledenjem konference Male zveze bilo govora tudi o zbližanju med Nemčijo in Sovjetsko Rusijo, nevarnost, ki da bi se po češkoslovanskem mnenju dala preprečiti le na ta način, da sklenejo države Male zveze najprej med seboj, potem pa s Francijo obvezno medsebojno vojaško podporno zvezo. Nemski poročevalni urad je danes to vest označil za neresnično, češ, da služi gotovim spekulacijam. Nemčija da je že na svojih strankinih kongresih leta 1935 in 1936 jasno povedala, kakšna so njena čustva napram Sovjetski Rusiji, tako da ni treba imeti nobenega dvoma o bodočih odnosih med obema državama.

„Balkanski Prusi“

Berlin, 7. aprila. AA. Nemški listi pišejo o sprejemu predsednika Beneša v Belgradu. Zaenkrat priobčujejo samo brzojavke o sprejemu, ki so pa sestavljene v korektnem duhu. »Berliner Tagblatt« piše, da to pot v Belgradu ne bo novih paktov ali podpisov. »Deutsche Allgemeine Zeitung« naglašja, da je bila vojaška parada izredna in da zasluži jugoslovanski vojak, če jih imenuje »Balkanske Pruse«.

Tudi Kaganovič

Senzacionalno je odjeknila vest o tem, da je padel v nemilost tudi Stalinov najbližji sodruhin žid Kaganovič, ki ga generalni štab rdeče armade dolži, da je zakrivil, da se sovjetske železnice nahajajo v tako brezupnem stanju. Kaj se bo nadalje zgodilo s Kaganovičem, še ni znano. Znano je to, da je generalni štab trdno odločen ne mirovati prej, dokler da Kaganoviča ne spravi spoti.

Iz Moskve prihajajo tudi nadaljna poročila o številnih aretacijah med višjim uradnimstvom raznih komisarjotov in pokrajinskih oblasti, toda teh vesti ni mogoče preizkusiti glede na njihovo resničnost.

Najnovejše poročilo iz Moskve pravi, da se židu Jagodi očita tudi, da je ukradel en milijon rubljev iz blagajne poštnega komisarjata in ga zabil v slabi družbi v teku par dni.

Nekdanji ideal komunistov... Goljuť, tat, krunik, pohotnež

Varšava, 7. aprila. TG. Arestu bivšega ustanovitelja Čeke in načelnika GPU, v zadnjem času komisarja za pošto, žida Jagode, ki ga je nadomestil Stalin z nekim Kalepsijem, sledijo sedaj številni aresti drugih oseb na poštenem komisarjatu. Značilno je, da so pošto poslopje obkrožili vojak rdeče armade, ne pa miličniki GPU, poštno funkcionarje so pa aretirali agenti GPU, ki so zvesti njenemu sedanjemu načelniku Ježovu, ki je bil osebno navzoč, da nadzira vso proceduro. Eden izmed aretirancev, neki Karlov, ki je bil najboljši prijatelj Jagode, je prej zažgal celo šumo dokumentov, ki jih je imel v tresorju svoje pisarne, potem pa se je ustrelil, tik preden so agenti vdrli v njegovo sobo. Karlov je prejel bil mehanik, leta 1920 pa se je »odlikoval« v Kijevu, kjer je ogradil protikomunistično zaroto, nakar je Jagoda dal postreliti 134 oseb, med njimi tudi ženske. Kakor vidimo, ga tudi to »junsko dejanje« ni moglo re-

Šiti pred žalostnim koncem, ki mu ga je pripravil sedaj Stalin.

Sploh pravijo, da se bo začelo radikalno čiščenje GPU, v kateri ima Jagoda še vedno mnogo pristašev. O milijonih, katere je poneveril Jagoda, se izve, da jih je zapravljal v orgijah s svojimi prijatelji in lahkomisljenimi ženskami v svoji letni vili. Stalin pa sumi, da je Jagoda odgovoren tudi za mnogostevne sabotažne akte pri železnici in v težki industriji. V tej zaroti so bili udeleženi mnogi inženjerji, mladi častniki in železničarji. Najbolj senzacionalno pa je, da ta zarota kaže ni imela nobene zveze s Trockim in trockizmom, ampak da je bila naperjena izključno proti osebi Stalina. Jagoda je zato tako divje preganjan trockiste, da bi odvrnil Stalinovo pozornost od dejstva, da je on sam bil načelnik drugi zaroti, ki je bolj nevarna, nego je trockistična. Zato je Stalin sedaj odredil razum aretacije nekaterih organov poštnega ministrstva tudi aretacije velikega števila oseb po vsem teritoriju Rusije, ki so osumljene, da so udeležene pri drugi zaroti.

Zdi se, da je vzel Stalin pri tem na piko tudi Zide, ker so te dni pribežali na litovsko ozemlje mnogi Zidi, ki so se svojčas izselili v avtonomno židovsko republiko v sovjetski Rusiji in ki sedaj pripovedujejo, da so bili v zadnjem času predmet neprestanih šikan sovjetske vlade zoper one Zide, ki so na sumu protistalinskega mišljenja.

Vojni komisar Vorosilov pa je dosegel, da so te dni izpuščili iz ječe več mladih častnikov rdeče armade, ki jih je bil ravno Jagoda obdolžil, da v smislu trockizma rujejo zoper Stalina.

700 steklenic šampanjca

London, 7. aprila. b. »Daily Telegraph« poroča iz Moskve, da so v stanovanju Jagode našli nad 10.000 funtov v japonski in ameriški valuti in okrog 6000 funtov ter mnoge dragocenosti. To smatrajo kot dokaz, da se je Jagoda pripravil za beg. V kleti Jagodovega stanovanja so našli 700 steklenic francoskega šampanjca, ki je še ostal. Dokazano je, da je Jagoda na raznih večerijah zabavah, ki so se vršile v njegovem stanovanju, zabil nad milijon rubljev. Poroča se, da je odstranjen tudi bivši sodrnik Jagode, Prokopjev, vendar pa se dvomi, da bo tudi on obtožen.

Nova Stalinova telesna straža

Varšava, 7. aprila. Iz Moskve poročajo, da vlada zaradi zadnjih aretacij veliko razburjenje. Predvsem so popolnoma spremenili stražo na Kremlju. Dosedanja straža, ki so jo sestavljali posebno preizkušeni vojaki GPU je zamenjali 300 Gruzijcev iz Kavkaza, ki ne razumejo rusko, ampak govorijo le svoj jezik. Kot poveljnika Stalinove telesne straže sta imenovana dva Stalinova prijatelja iz Tiflisa po imenu Dzerad in Antidz.

Boji pred Durangom

Vitoria (Unitet Presse). Pri napredovanju šeste divizije so se večeraj oddelki vojske generala Mole približali mestu Durango, ki je zelo važna železniška postaja na progi Bilbao-Eibar. Uspehe, ki so jih dosegli čete v ponedeljek, je bilo mogoče izkoristiti šele večeraj, ker je v torek ves dan divjal silen snežni metej s točo. Baski so vrgli proti prodirajočim nacionalistom močne čete, med drugim prvič v tem odseku tudi sovjetske tanke, vendar pa je bil odpor hitro zlomljen. Zvečer so napadali raz višje ležečih točk že lahko zrl dimnike mesta Durango. Kakor Eibar je namreč tudi Durango važna središče železne in vojne industrije.

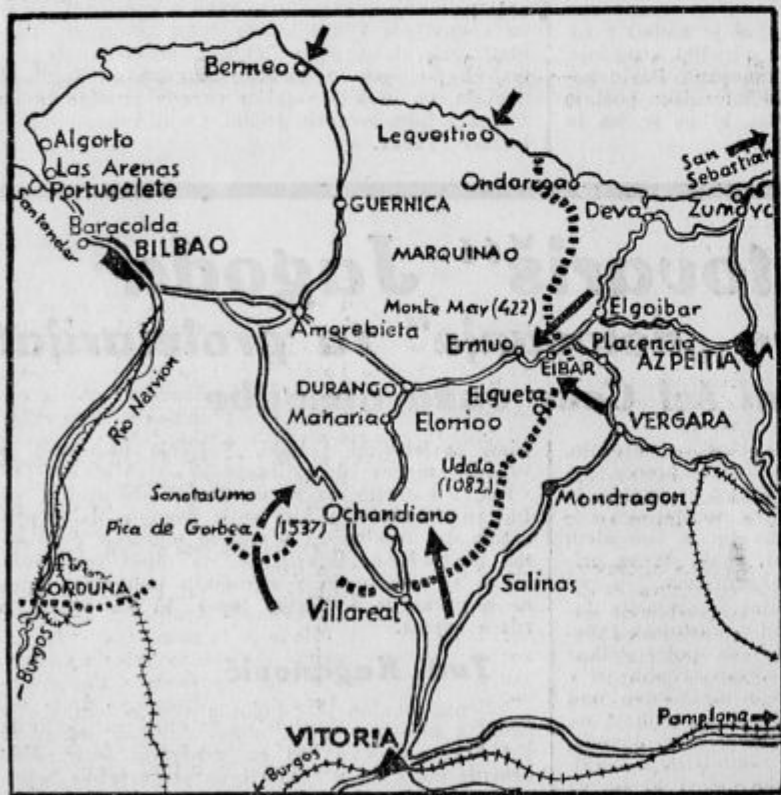
Ujeti Baski pripovedujejo, da je Durango izredno močno utrjen. Vse se pripravlja na nepopustljivo branbo. Po cestah so zgrajene barikade in hiše so spremenjene s pomočjo vreč peska v male utrdbe. Na strehah so postavljene strojnice. Žene in otroke so napotili proti Bilbao. Postrelili pa so mnogo meščanov, o katerih so slutili, da simpatizirajo z nacionalisti.

Iz južnega bojišča pa poroča valencijska vlada, da njene čete še vedno napredujejo proti zapadu brez pravega odpora nacionalističnih čet.

Radi obstreljevanja Cevte je v Malagi proglašeno obsedno stanje, in morajo biti ob 9 pogasene vse luči.

Bayonne, 7. aprila. c. Nacionalistične čete na severni baskijski fronti metodično prodirajo. Nacionalistični štab generala Molle objavlja, da so danes nacionalisti zasedli zelo močno utrjene postojanke milicnikov. Nacionalisti so sedaj samo še 6 km oddaljeni od Duranga.

Opoldne je baskiška vlada objavila uradno poročilo, v katerem pravi, da je res, da nacionalistične čete uspešno prodirajo proti Durango. Milicniki pa se trdovratno branijo.

OFENZIVI NACIONALISTOV NA BISKAJSKEM ZALIVU

Pikčasta črta predstavlja rdeče postojanke pred nacionalistično ofenzivo.

Puščice pa prikazujejo smer nacionalistične ofenzive na različnih predelih fronte.

... in istega dne sta postala Hitler in Ludendorff prijatelja ...

Boj proti krščanstvu na celi fronti

München, 7. aprila. TG. General Ludendorff pripoveduje v najnovejši izdaji svoje revije »Pri svetih studenih nemške sile«, kako je prišlo do njegovih sestankov s Hitlerjem začasa velikonočnih praznikov in do sprave s kancelerjem ter vso hitlerjevsko organizacijo. Ludendorff pravi, da so sedaj padle vse ovire za razširjanje njegove nove nemške vere (Ludendorff je znan po svojem sovrststvu, proti krščanstvu in kot ustanovitelj nove popolnoma poganske vere (ki se imenuje »vera nemškega božjega spoznanja«) in da je njegova vera dobila enake pravice kakor jo imajo vse druge vere, ki so sprejete člen 24 narodnosocialističnega strankinega programa. Člen 24 pravi, da imajo vse veroizpovedi v državi popolno svobodo, pod pogojem, da obstoja države ne ogrožajo ali ne greše proti pravnim in moralnim čuvštvom nemškega plemena.) Ludendorff opozarja potem svoje pristaše, naj se zavedajo, da se tudi oni bore za utrditev nemškega človeka in za vsemočno nemško državo, torej za ideale, ki so isti, kot jih zasleduje hitlerjevska stranka. Poziva jih, naj zberejo vse svoje sile v borbi proti »nadržavnim silam« (pri tem meni katoliško cerkev), ki da so se zadnje čase dvignile, da zavoljujejo oblast nad državo in nad nemškimi narodom.

Iz tega poziva sledi, da se začenja nova razvojna doba »Tannenbergbund«, kot se Ludendorffovi verniki še imenujejo, kar izgleda, da je hitlerjevska stranka privolila, da smejo njeni člani biti pripadniki Ludendorffove vere. Ludendorffova revija je dosedaj izhajala v nakladi 75.000 in bo sedaj poskočila še višje, ker bo imela prost dostop v nemške vojašnice.

Sprava med Ludendorffom in Hitlerjem je v obeh nemške vlade prvi odgovor na papeževo okrožnico o narodnem socializmu ter je nov dokaz za to, da se nemška država pod vodstvom hitlerjevstva navzlic vsem nasprotnim trditvam razvija

Nogomet v Belgradu

Belgrad, 7. aprila. m. B-vrsta državne skupine — Jedinostv (Belgrad) 2:1 (1:1). — A-vrsta državne skupine — Jugoslavija 4:2 (1:1).

9. maja bo nogometna tekma med A-moštvom jugoslovanske državne skupine in madžarsko državno skupino v Budimpešti in med drugima vrstama jugoslovanske in madžarske državne skupine B v Belgradu. Da bi mogel pravilno drediti igralce, ki bodo zastopali naše barve na teh dveh važnih tekmah, je zbral zvezni kapitan najboljšje igralce naših klubov v Belgradu za danes popoldne k večbi, ki je bila na igrišču Jugoslavije ob navzočnosti samih zveznih prestavnikov in častnikarjev. Najprej je bila tekma med B-moštvom in prvorazrednim belgrajskim klubom Jedinostv. B-moštvu je zaslužen zmagalo z 2:1 (1:1). B-moštvu je bilo sestavljeno iz igralcev Jugoslavije, Baska, BSK, Hajduka, sarajevske Slavije in Ljubljane. Od strani Ljubljane je nastopil samo Lah, ker Logar ni mogel dobiti dopusta. Lah, ki je vodil napad, si je v svojo izvrstno igro zagotovil mesto vodje napada za 9. maj v tekmi, ki se bo vršila proti B-garnituri madžarske državne skupine. B-moštvu je pokazalo zelo dobro skupno igro. Edina slaba točka v moštvu je bila krilski vrsta in pa levo krilo Podhrasky.

Sledila je tekma med A-moštvom in Jugoslavijo. A-moštvu je šele v drugem polčasu pokazalo vezano igro in zaslužen premagalo izvrstno skupino Jugoslavije, ki se je borila zelo pošteno in v skušala odnesti v tekmi z državno skupino boljši uspeh. Edino slabo mesto je bil v prvem moštvu Leše na desni zvezi, branilec Mitrović pa ni mogel z uspehom zamenjati odsotnega Cigla.

Druga večja bo prihodnje sredo na igrišču BSK. Nato pa bodo igralci, ki bodo odrejeni za A in B-moštvu, odšli na Kosmaj na štirinajstodnevni počitek, kjer pa bodo imeli vztrajne lahkoletne večbe.

Osebnosti

Belgrad, 7. aprila. m. V 9. skup. so napredovali naslednji učitelji (ice): Bogomir Brejc, Streklevoj (Črnomelj); Amalija Čebe, Šmarje; Terezija Truk, Planina v rovtarskih Šiberšah; Stefica Raspolić v Dragatušu (Črnomelj); Irena Hojer v St. Juriju ob Taboru; Dragotin Zuber v Strigovi (Ljutomer); Solza Marija Skočer v Gor. Rečici (Laško); Franc Forstner v Vel. Laščah; Andrej Štrukelj v Vidmu pri Brežicah; Martin Kuharić v Trbojah pri Kranju.

Kje je Lindbergh

London, 7. aprila. b. Skoraj na vseh letališčih je zavladala velika skrb za usodo Charlesa Lindbergha ter njegove soproge, ki je večeraj odletel ob 11.08 z zagrebškega letališča. Od tedaj je izginila za njim vsaka sled.

Uvodnik

(nadaljevanje s prve strani)

čelo znani škof Nikolaj Ufimski, bivši knez Uhtjovski, ki je že bivšemu carizmu po svojem »neopornem misticizmu« prizadeval hude skrbi. Čedalje bolj preganja Stalin vse skrajneže komunizma, ki še verujejo v edino zveličavno črko Marksovega evangelija. Nova ustava skuša razširiti tiste pravice, ki so jih imeli doslej samo ortodoksniki člani komunistične lojke, tudi na one elemente, ki se imenujejo lojalni, ki pa po svojem najnotranjšem prepričanju nikakor niso komunisti in pri katerih se bo sedaj v osebnih legitimacijah črtala oznaka »buržuj«. Pod kakšnim popolnoma pravovernim komunističnim režimom bi moral Stalin seveda to plačati z glavo, takó pa si sedaj on sam koplje svoj grob, ker se nihče ni, čeprav nehoti, rusil tega, zakar se je bil izpočetka sam zastavil: zmaga seveda tista misel, ki mu je narekovala, ne da bi se sam tega zavedal, njegove reforme. Komunizem, kje je tvoja zmaga, mora spričo tega vzlikniti vsak pameten in trezen človek, ki nima od omejenosti zavezanosti oči.

In vendar vidimo da v času, ko je z židom Jagodo najzvestejši Stalinovim krvnikom, padel se zadnji steber komunističnega fanatizma v Rusiji, še obstajajo ljudje, kliče in pokrepi v Evropi, ki bi dragi ruski eksperiment radi na vsak način ponovili. Njihovo središče je Francija, ki je s sedanjo vlado padla v roke tisti slabotni, notranje izpodkopani in moralno popolnoma oslabiljeni buržuaziji, ki misli, da bo socialnemu ekstremizmu odbila rogove, če se ma kolikor mogoče prilži. Duša temu pokretu

je seveda žid Trockij, ki se hoče za popolni polom svojega pravovernega marksizma v Rusiji maščevati s tem, da rdečo vzor-državo ustanovi v Evropi. Omejenec, če ne naravnost bedakov, je trockizem dovolj našel tudi po drugih državah, ne izvemši Jugoslavijo, v kateri propagira idejo ljudske fronte predvsem falirano svobodomiseltvo. Kakor smo že večkrat poudarjali, bi to gibanje, ki ni nič drugega kakor svetlikanje sveče, ki se pred koncem zadnjice utirja, ne moglo tudi začasnó dobiti nikoder nobenih tal, če ne bi nastopalo pod krinko, da se bori za »demokracijo«. Prav te dni pa je baš ta ljudska »fronta«, ki ima oblast v Franciji, pokazala, kakšna je tista svoboda, kakor si jo ona predstavlja. Dočim se danes ni uvedena preiskava zoper tiste, ki so v Clichyju zanteli krave izgrede, v katerih je bilo pet ljudi ubitih, več sto pa ranjenih, je morala francoska justica na pritisk Blumove vlade izreči obsedbo nad vodjo francoskih bojovnikov de la Rocquejem, češ da je obnovil razpuščeno nacionalno ligo, čeprav to ni res, ker je njegova tako zvana socialna stranka res nova tvorba s pozitivnim programom, ki zahteva temeljite socialne reforme v smislu korporativnega sistema. Naj kdo misli o tem programu, kar hoče, po osnovnih načelih, za katere je francoski narod svojčas prelił potoke krvi, ima de la Rocque popolnoma isto svobodo da ustanovi socialno stranko, kakor jo imajo hlapeci ruskega bolševizma. Leon Blum izpočetka ni hotel pritisniti na justico, ki naj po zahtevi komunistične stranke začneja namesto clichyjskih izgrednikov preganjati nacionaliste, se je pa moral sedaj udati zahtevi in grožnjam nekega gospoda Heaffa, ki je v imenu pariških komunističnih organizacij pretekli ne tek kategorično zahteval represivne odredbe

zoper njim neljubo nacionalno-socialno stranko. To je, kakor po pravici pravi nasprotnik fašizma, znani de Kerillis v »Echo de Paris« — »strahopetna kapitulacija, kateri bodo sledile še druge«. Sodišče svobodoljubne Francije je moralo odreči osnovno državljansko pravico de la Rocqueju zato, ker take svobode ne morejo trpeti komunistični teroristi, ki se sicer navimn ljudem predstavljajo kot zagovorniki svobode in celo kot prijatelji katolicizma, ki naj jim ponudi svojo pomoč v borbi za svobodo ...

Seveda je vlada gospoda Bluma zelo slepa. Pravi, da se bori zoper fašizem, toda z represalijami zoper de la Rocqueja oziroma zoper nacionaliste, ki so se uprli komunističnemu terorizmu, resnični fašizem samo izkiva in dela zanj najboljšo propagando, ki si jo je mogoče misliti. De la Rocquejev pokret, ki se mi seveda z njim ne identifikujemo, ampak zagovarjamo samo načelo državljanske svobode v smislu demokracije, ima danes svoje pristaše že v vsaki vasi in ima za seboj gotovo že 2 milijona volivcev. Četudi bi francoski komunizem izval revolucijo, za katero očitno stremi, bi utegnili doživeti samo to, kar doživlja nesrečna Španija. Otročja utopija je, če kdo misli, da more v Franciji zmagati to, kar se v Rusiji samo likvidira, in da bo Trockij žel zmago v Evropi potem, ko mu je Rusija obrnila hrbet. Toda v življenju je večkrat tako, da pridejo ljudje do pameti šele potem, ko to, kar bi mogli izlaska spoznati po naravnih logiki in po neprestano v zgodovini ponavljajočih se dogodkih, pokaže svojo nepremagljivo silo v strašnih reakcijah, po katerih se šele začne novo življenje za ceno neizmernega trpljenja, neštetihi človeških življenj in celoga kupa razvalin.

v pogansko državo, kar odgovarja tudi željam generalnega štaba.

Rim, 7. aprila. AA. (Havas) »Osservatore Romano« analizira na kratko načela nove Ludendorffove vere in pravi:

Ta mešanica teozofije, severnjanske mitologije in tako zvane plemenske etike, ki jo že 10 let oznanjuje Ludendorff in njegova žena, napadajoč pri tem krščanske moralne vrednote, ne more zrediti krščanskega naroda, marveč mu prizadeja samo zelo hude poraze ter najhujši poraz, namreč moralnega.

Valikanski list pristavlja nato: Pomiritev med generalom in kancelerjem ni le političnega, temveč tudi doktrinarne pomena v trenutku, ko se nemški katoličani bore za krščansko vzgojo svoje mladine.

Berlin, 7. aprila. c. Nemška tajna policija je danes objavila, da je zopet odkril v Düsseldorfu krščansko mladinsko organizacijo, ki je sodelovala s komunisti. To organizacijo je vodil kaplan Klement, ki je priznal, da se je njegova mladina z njegovo vodnostjo družila s komunisti. Vsekakor se zopet začenja doba, ko bodo morali vsi katoličani prenašati očitek, da so zavezniki in sodelavci komunizma.

Domači odmevi

SOS klic „Jutra“

»Jutra« nas je v svoji številki od srede 7. aprila presenetilo s člankom, ki razodeva svoj avtoritativni vir in se peča s hrvatskim vprašanjem. Pravi, da dveletna pogajanja med dr. Mačkom in takozvano srbsko združeno opozicijo niso rodila nobenega uspeha, in popolnoma soglašamo z mnenjem »Jutrovega« člankarja, da na tak uspeh tudi v bodoče ni mogoče polagati prevelikih nad. V stvari je belgrajska združena opozicija odklonila ureditev naših notranjih odnosov na podlagi historično-političnega individualističnega načela, tako zaključuje »Jutra« ta del svojih razmišljanj. O bivšem sestanku med dr. Mačkom in šefom naše vlade meni »Jutra«, da so se tudi tu »pokazala nepremostljiva nasprotja v gledanju na problem notranje ureditve države«, da pa ni nobenega dvoma, da bo le enkrat moralo priti do popolne razjasnitve po dosedanjem premirju. Nato skuša »Jutra« dokazati, da se tudi med hrvatsko seljaško stranko opažajo znaki, da ne bo mogoče dolgo izhajati na točki sedanje pasivne resistance, kakor bi se reklo obstoječemu položaju na Hrvatskem, in da silijo na dan pokreti, ki bi mogli HSS raznesti ali vsaj znatno oslabil. Ne vemo, koliko to odgovarja dejstvu, na vsak način pa bo res, da »Obzorje« opomin Hrvatom, naj ostanejo složni v enotni nacionalni fronti, kateri morajo podrediti različne socialne in kulturne poglede v svojih vrstah, pomeni nekak SOS klic, kakor pravi »Jutra« člankar.

Do tu bi bilo vse v redu, toda »Jutra« je končalo svoja izvajanja s kaj presenetljivo mislijo. Polem ko pravi, da je sporazum dr. Mačka s tistimi skupinami, s katerimi se je doslej razgovarjal, dejansko nemogoče, izraža mnenje, da bi utegnili »sicer redki, toda tehtni glasovi, ki pravi, da je rešitev hrvatskega vprašanja in s tem ureditev celokupnih naših notranjih odnosov mogoča le, če se vsedeta k mizi in razgovoru onadva partnerja, ki predstavljata v našem narodu vsak za sebe pošteno in odkrito svoj nacionalni in državni program, imeti prav, čeprav izgleda, da »med jugoslovanskim in hrvatskim nacionalizmom ni mostov«. In tako prihaja »Jutrov« člankar do sklepa, da bi bilo kljub temu vendarle mogoče priti do pozitivnega rezultata, če bi se JNS — kajti ta skupina je brezdvomno mišljena — vsedla za eno mizo s HSS in skušala »mimo zveznih besed na realen in konkreten način pogledati, koliko si nasprotujejo zagrebške zahteve z onimi načeli, od katerih jugoslovanski nacionalizem nikdar odstopiti ne more«.

K tej zares presenetljivi, če ne naravnost glavni izjavi bi pripomnili, da si je člankar, ako mu je do neizprosne doslednosti logičnega mišljenja in izražanja, pravzaprav že sam odgovoril in stavku, ki predstavlja nehoti najizrazitejši protislovje, ko namreč jemlje za resno misel, naj bi se vsedla za skupno mizo onadva partnerja, ki predstavljata v našem narodu vsak za sebe svoj nacionalni program. Kako sta vendar mogoča v enem narodu dva samostojna nacionalna programa, bi vprašali »Jutra«, ki ima vendar v mislih izključno nacionalni, to je od vseh drugih upravnih, političnih in socialnih vprašanj neodvisni problem: ali smo namreč trije narodi ali pa samo eden — in ker je stališče Hrvatov v tem oziru od nekaj že zdavnaj popolnoma jasno, je čisto izključeno, da bi so dva partnerja, ki si v tem oziru diametralno nasprotujeta, vsedla k eni mizi, ako mogoče naša ljuba JNS zaradi oblasti, po kateri tako bolesto hrepeni, morebiti ni izdala tudi že načelo narodnega in državnega edinstva, ki ji je bilo, kakor pravi, do danes največja svetlinja, ki se je nihče ne sme niti v sanjah z drznimi rokami dotakniti. Če bi bilo mogoče s kakšno intrigo, kateri bi Hrvati nasledili, doseči zopet zaželjene vodilne položaje v državi, bi vsak rekel, da je JNS zadnja, ki ne bi bila pripravljena pustiti pasti tudi svoja najsvetejša načela. Toda zdi se, da to vendarle ni mogoče, kajti »Jutrov« člankar vendar pravi na koncu, da ima jugoslovanski nacionalizem »načela, od katerih nikdar odstopiti ne more«. Toda v tem slučaju zopet nastane vprašanje, kako si more »Jutrov« člankar sprost delati iluzije, da se bo lahko vsedel s HSS za skupno mizo in dosegel mimo svojih zveznihih načel kakšno realno in konkretno rešitev, ki je baje noben drugi ne bo mogel najti? Saj je jasno, da tudi Hrvati od svojega osnovnega principa ne bodo odstopili. To je pri celi stvari edino realno in konkretno, »Jutrov« članek pa ni ničesar drugega, kakor utvara, ki si jo delajo politiki, katerim je znanj-kalo tal pod nogami, pa se sedaj oprijemajo kot zadnjega sredstva hrvatske belke, ki naj jih reši, da čisto ne utonejo pod vodo. Menda tudi Hrvati to razumejo in zato lahko mirno njim samim prepuščamo meritorni odgovor na ta — SOS klic ljubljanskega vodstva JNS ...

Zagrebska vremenska napoved: Oblačno, vreme dobiva značaj letnega vremena.

Dunajska vremenska napoved: Večinoma zelo oblačno, nekoliko topleje, deževno in nevihte.

Zemska vremenska napoved: Prevladovale bo jasno vreme po vsej kraljevini, le v severozapadnem delu bo nekoliko oblačov. V Podonavju košava. Temperatura brez posebne izjemne.

Predsednik dr. Beneš na Oplencu

Predsednik dr. Beneš s soprogo, knez namestnik Pavle s kneeginjo Olgo, češkoslovaški zunanji minister dr. Krofta, ministrski predsednik dr. Stojadinović in spremstvo predsednika dr. Beneša pred kraljevo vilo na Oplencu

Bodoča zunanja oblika Maribora

Kako naj se preuredi stari Maribor - Določitev prostorov za nov magistrat, novo gledališče, kopališče in poslopja MP

Maribor, 7. aprila.

Drevi bo na mestnem magistratu seja občinskega sveta. Menda je bilo v Mariboru še malo sej, ki bi bile tako pomembne glede dalekosežnosti odločitev, ki jih bodo morali mestni očetje drevi izvršiti. Vsekakor spada med najzanimivejša vprašanja, ki se bodo na seji razpravljala, bodoča zunanja oblika Maribora. Ustvarja se namreč osnova za končnoveljavni regulacijski načrt mariborskega mesta, ki je v svojih oblikah glede novejših mestnih predelov in predmestij kolikor toliko že definitivna, vprašanje končne ureditve središča mesta — tako zvanega starega Maribora — pa še ni rešeno. Mestni gradbeni odbor se je na svojih zadnjih sejah podrobno pečal s temi vprašanji ter napravil nekatere zanimive sklepe, ki bodo nocoj predloženi mestnemu svetu.

Preureditev starega Maribora

ki je nujno potrebna, se po novem načrtu gradbenega odbora precej razlikuje od vseh dosedanjih projektov. Ti so predvidevali razne prodore in nove cestne zveze preko središča mesta; novi načrt pa zagovarja napravo pasaž, s katerimi naj bi se središče mesta povezovalo. Tako naj bi vezala pasaža Kopališko in Vetrinjsko ulico v smeri od Marjine na Jurčičevo ulico, druga pasaža naj bi šla od Ulice ob jarku na Tkalsko ulico ter tako povezovala Vetrinjsko in Gosposko. Iz Gosposke naj bi šli dve pasaži, prva na Rotovški trg, druga pa na Slomškov trg. Naprava pasaž je cenejša, kakor prodor za nove ulice, vrednost poslopij v teh ulicah bi se znatno povečala, dosedaj zapuščeni deli bi se asanirali, središče mesta pa bi bilo z njimi prepreženo s primernimi zvezami za pešce. Poleg tega predvideva načrt razširjenje Stolne ulice na ta način, da bi se blok hiš med Stolno in Lekarniško ulico podrl. Ulica bi se na ta način znatno razširila in prvorazredno trgovsko avenijo, ki bi odprla lep pogled z Glavnege trga na stolnico. Tudi v Gledališki ulici bi se na desni strani v smeri na Slovensko ul. postavila stavbna črta nazaj. Prav tako se prestavi stavbna črta v Slovenski ulici, da se dobi primerna vozna cesta za zvezo med vzhodnim in zapadnim delom mesta.

Potreben je nov most

Ker je naprava direktne cestne zveze med Aleksandrovo cesto in mostom neizvedljiva in ker postaja obremenitev edinega dravskega mosta prevelika, predvideva načrt zgradbo novega mosta, ki bi vezal Tržaško in Kopališko ulico. Novi most bi prevzel na sebe predvsem tranzitni promet, ki se preko Maribora v vedno večji meri razvija. Načrt predvideva tudi ureditev Trga Svobode, ki bi se zaprl za tovorni promet ter monumentalno uredil. Zato pa bi se podaljšala Gregorčičeva ul. mimo Jugoslovanskega trga skozi dvorišča bivše Götzove pivovarne do Prešernove ulice. Tudi dravsko nabrežje se bo po tem načrtu veliko

polezno uredilo. Predviden je širok keč od železniškega mosta do studenske brvi ter podaljšek keja v cesto na eni strani skozi ob Dravi do Melja, na drugi strani pa od studenske brvi proti Mariborskemu otoku. Po tem načrtu bi padle nekatere zgradbe ob Dravi, in sicer tovarne usnja ob Usnjarski ulici ter hiše in skladišča, ki leže zapadno od mosta med Dravsko in Vojašniško ulico ter Dravo. Na ta način bi dobil Maribor edinstveno promenadno pot ob Dravi, obenem pa bi se ohranil sedanjí slikovit pogled na staro mesto.

Kje bodo stala javna poslopja

Nad vse zanimiv je ta načrt z ozirom na določitev prostorov za javna poslopja. Kaže se v Mariboru potreba po novem magistratu in drugih zgradbah, pa jih načrt predvideva na sledečih mestih: Novi magistrat naj se postavi na četverokotniku med Aleksandrovo cesto, Franciškansko, Marjino in Sodno ulico, na katerem stoji sedaj poslopje Zadrúžne gospodarske banke, obe Spet-zekovi in Pipuševa hiša. Z novim magistratom bi se na tan prostoru ustvaril monumentalni trg, ki ga Maribor sedaj pogreša. — Novo gledališče naj bi stalo na prostoru, ki se bo pridobil s podaljškom Gregorčičeve ulice do Prešernove — tedaj na mestu sedanjih dvorišnih zgradb Götzove pivovarne. — Za koncertno dvorano in umetnostni paviljon, naj se rezervira sedanja unionska dvorana, ki se primerno zveže z Aleksandrovo cesto in Prešernovo ulico. — Poslopje Mestnih podjetij, ki je prav tako zelo potrebno, naj se postavi med Kopališko, Marjino in Franciškansko ulico na prostoru, na katerem se nahaja sedaj mestno kopališče. — Novo kopališče naj bi se zgradilo ob Dvorakovi cesti. Urejeno naj bi bilo povsem moderno z velikim toplovodnim plavalnim bazenom, kakor ga imajo Gradec in druga večja inozemska mesta. Rezervira se tudi prostor za novo sodno poslopje, in sicer nasproti sedanjí sodnji ob Marjini ulici od palače OUZD do Čvetlične ulice.

Vse je še stvar bodočnosti...

Kakor že rečeno, so vse to samo zaenkrat še žal načrti, ki pa so nujno potrebni, da dobimo enkrat definitivno osnovo, po kateri se bo mesto v bodočih letih razvijalo. Če so enkrat načrti tukaj, potem tudi izpeljava ne bo naletela več na take ovire, pa tudi se ne bodo več dogajale pri zaizidavi mesta take napake, kakor so se žal zagrešile večkrat v preteklosti ter so nam skazile nekatere najlepše predele mariborskega mesta.

— Pri saprtju, metnjah v prebavi vzemite jutraj na prazen želodec kozarec naravne »Frans-Josel grenčice«.

Nekaj črtic iz življenja

† župnika Fr. Rajčevića

S temi vrsticami ne nameravam podati njegovega življenjepisa. Povzeti hočem iz njegovega življenja le nekaj sličic, ki nam pokažejo blagega pokojnika v njegovi pravi podobi.

Svoja mladostna leta je preživel brezmadežno. Kot vesten alojznik se je tudi v nevarnih letih ohranil vedno na pravem potu. Nam vsem je bil vzor dobrodušnega, odkritega človeka, v katerem ni bilo zvijač. Kakršnega se je kazal na zunaj, tak je bil tudi v srcu. Bila ga je sama prijaznost in ljubeznivost. Zato je bil povsod priljubljen, zlasti se med sošolci in duhovniki. Kamor je prišel, je poživil vso družbo. Zamere ni poznal, pa ga tudi ni bilo mogoče pripraviti v nevoljo. Njegov sošolec, ki ga pozna že od leta 1881, trdi, da ga je v tej dolgi dobi vedil samo nekaj krat zlovoljnega. Prvikrat v 8. šoli, ko ga je profesor matematike mučil pri tabli in ga nato zapodil v klop. Tedaj je France jezno vrgel kredo ob tla in potem šel tiho na svoje mesto. Profesor je še zaklical za njim: »Studiert nichts und ist dazu noch frech« (Ne uči se nič in je vrhu tega še predrzen). Drugič je bilo v semeniški, ko ga je prof. dr. Fr. Lampe vprašal, pa mu ni šlo nič kaj dobro: »Non ita, non ita, domine Rajčević« (Ne tako, ne tako, gospod Rajčević), mu je rekel dr. Lampe. Rajčević pa je moško pogledal dr. Lampeta in vedno trdil svojo: »Est, est« (je tako, je). Lampe mu je na to rekel: »Quomodo audax es!« (Kako si predrzen!). To sta torej dve temnejši točki iz Francetovih študentskih let. Sicer pa se je France kot alojznik vedno dobro učil, četudi ni bil med prvimi. Ako je bil včasih z odgovorom

v zadregi, si je skušal pomagati s svojo bujno domišljijo. Ko ga je nekoč prof. Suklje vprašal zgodovino in se je tudi zatekel k ravno kar omenjenemu primočku, mu je Suklje rekel: »Rajčević, domišljija ima pač svojo veljavo v poeziji, nikakor pa ne v zgodovini!« V slovenščini pa je bil Rajčević pravi mojster. Prof. Wiesthaler ga je zaradi njegovih slovenskih nalog visoko cenil. Bil je dije časa tudi urednik alobježevskih »Domačih vaj«. Izhajale so v rokopisu mesečno in pri listu so sodelovali samo alojzniki. Franceta je Bog obdaruil s pesniško žilico in je v »Domačih vajah«, kakor tudi pozneje v »Pomladnih glasih« in drugje, priobčil več mičnih pesmic, nekaterikrat pod psevdonimom »Jovidar« (narobe »Radivoj«).

Tudi pri alobježevskem vodji msgr. Zupanu je bil precej dobro zapisan. Zupan je pazil veliko na lepo vedenje in pravilne poklone. France pa je to dobro pogodil. Ko je prišel nekoč škof Polagačar v alobježevše in se mu je France poklonil, ga je sam škof pohvalil, rekoč: »Ta pa zna«. Zupanu je ta škofova pohvala zelo ugajala in je to tudi pozneje večkrat omenjal. Nekoč pa je tudi France imel smolo s svojim poklonom. Prišel je msgr. Zupanu v sobo, ko pa se je hotel pokloniti, mu je zdrsnilo na gladek parketu in je padel. »Ne zamerite, gospod vodja«, je rekel, »sem malo neroden.« Zupan pa ni črnil drugega, kakor: »Se vidi«.

Kot dijak je France tudi veliko popotoval. Nekoč ga je na poti prehitela noč. Vsa utrujen in lačen je prišel do neke graščine, kjer bi rad prenočil. Naletel je tamkaj na graščinske dekle, ki so govorile v nemškem jeziku. Kot dijak France nemškega jezika še ni popolnoma obvladal, zato jih je vprašal: »Könnte ich bei ihnen schlafen?« (Bi li mogel pri vas spati?). Dekle so izbruhnile

† Fran Povše

V torek zjutraj je zadet od možganske kapi umrl v Murski Soboti, kakor smo že poročali, salezijanec g. Fran Povše, iz znane Povšetove družine v Mokronogu.

K salezijancem je stopil l. 1896. Po dovršenih bogoslovskih naukah in po svojem vzgojnem delovanju med nemškim salezijanskim naraščajem se je iz Italije vrnil v domovino. V prvih letih obstoja salezijanskega zavoda na Rakovniku je tu vršil službo ekonoma, nakar so ga predstojniki poslali v Galicijo (Poljska), odtod pa je prišel na Radno pri Sevnici in deloval kot ekonom spet nekaj let. Kot voditelj šolstva na Rakovniku od l. 1914 do 1916 si je prizadeval posebno za salezijanske poklice. Koj nato je postal ravnatelj na Rakovniku, potem v Veržetu in na Radni. Končno je v Salezijanskem mladinskem domu opravil službo spovednika ter rad bival med mladino. Pred dvema letoma je odšel v Mursko Soboto, kjer ga je po kratki bolezni zadela smrt.

Njegovi sorodniki so ga dali prepeljati v Ljubljano. Pogreb bo danes, v četrtek, ob petih popoldne izpred Hiralnice sv. Jožefa na Vidovdanski cesti.

Vsem, zlasti znancem, ga iskreno priporočamo v molitev.

† Mirko Videčnik

Ko se je po Celju razširila žalostna novica, da je v bolnišnici v najlepših letih svojega življenja umrl g. Mirko Videčnik, se je mnogokatero oko zasolilo ob prebrdki izgubi mladega, plemenitega moža, ki je bil splošno priljubljen in poznan po vsem mestu. Mirko Videčnik se je rodil 1907 v zgledni krščanski hiši v Novi vasi pri Mariboru. Ker je ka-

zal veliko veselje do trgovine, ga starši niso dali študirat, ampak se je posvetil trgovini. Ko je prišel v Celje, se je živahno udeleževal pri bivšem Orlu, bil njegov zvest član in tudi odbornik. Bil je tudi vedno član Prosvetnega društva, dolga leta pevec v cerkvi sv. Danijela ter pevovodja pevskega društva »Oljka«. Kjerkoli je šlo za dobro društvo in za dobro stvar, nikjer ni manjkalo našega Mirka. V zadnjih letih se je zelo veselil nove maše, ki jo bo letos daroval njegov brat g. Vili, toda božja previdnost je drugače odločila, ni mu bilo dano utakati te zaželjene sreče. Pred tedni je zbolel za influenco, ker pa je bil silno vester za službo, se je prekmalu vrnil na delo in se vnovič prehladil. Pritisnila je pljučnica in vnetje rebrene mreže, in po nekaj dneh trpljenja je mirno v Gospodu zaspal. Za dobrim krščanskim možem žaluje poleg številnih znancev, prijateljev in sorodnikov, posebno gospa soproga, ki je ostala sama z dvema nepreskrbljenima otročema. Njej, kakor vsem sorodnikom, naše globoko sožalje! Blagi rajniki naj uživa pri Bogu večno življenje!

— Da boste stalno zdravi je potrebno, da redno pijete Radensko, ki deluje proti boleznim ledvic, srea, proti kamnom, sklerozo, sečni kislini in sl. Radenska vam ohrani zdravje in mladostno svežost.

Slovenski književniki v Prekmurju

Murska Sobota, 6. apr.

Te dni so obiskali Mursko Soboto slovenski književniki, člani ljubljanskega PEN-kluba, ter recitirali tu iz svojih del. Prekmurje, naša najmlajša slovenska pokrajina, ki je šele s prevratom prišla k slovenski narodni skupnosti, je topla in nadvse priščno sprejela ta prvi uradni obisk slovenskih kulturnih predstavnikov in duhovnih voditeljev. Slovenski pesniki in pisatelji so s tem svojim obiskom počastili to slovensko deželo in izpričali pred Prekmurci in pred ostalimi Slovenci, da spada tudi ta naša najmlajša dežela k slovenskemu kulturnemu območju in k narodni zedinjeni Sloveniji.

Nad vse prišrčen je bil že popoldanski sprejem na kolodvoru, katerega se je udeležila poleg zastopnikov vseh uradov zlasti gimnazijska mladina in otroci ljudske šole. Za sprejem in pozdrave se je zahvalil Oton Zupančič.

Zvečer je bila dvorana nabito polna občinstva iz mesta in iz okolice, zlasti izobraženstva in dijaštva. Došle pesnike in pisatelje je predstavil kritik France Koblar. Poudaril je pomen njihovega prihoda v to mlado slovensko pokrajino, podčrtal smisel slovenske svobode in narodne skupnosti ter kratko označil vsakega posameznega navzočega pesnika oziroma pisatelja. Prvi je nastopil Oton Zupančič, ki je nepričakovano dobro recitiral nekaj najbolj značilnih svojih pesmi, n. pr. Vprašanja, Zdravico, odlomek iz Dume, Naše luči, Pogovor po

Pogrešan Zagrebčan v triglavskih gorah

Ljubljana, 7. aprila.

Tako iz Zagreba, kakor iz Mojstrane poročajo, da je izginil v triglavskih gorah, najbrže na Malem Triglavu, hrvaški planinec, o katerem domnevajo, da je Jovan Vukosavljev, doma iz Bačke. Vukosavljev je bil po poklicu laborant v neki zagrebški lekarni ter je bil zelo spreten in razumen mladenič, v svojem prostem času pa je hodil na gore. Ze dne 15. marca je zapustil svoje revno stanovanje ter je rekel, da gre na izlet na Triglav. Povedal je tudi, da se ne bo nikoli več vrnil v svoje dosedanje stanovanje ter da bo najel drugo stanovanje. Pred odhodom je še razprodal vse svoje planinske potrebščine, kakor nahrbtnik, gojzerice in podobno. Obdržal je le smučarsko opremo. Drugim planincem se je zdelo to čudno, zakaj to prodaja pred odhodom v planine, ker tega vendar noben planinec ne počne.

SPD pa je v nedeljo obvestilo zagrebško planinsko društvo »Runolist«, da pogrešajo na Triglavu člana tega društva Jovana Vukosavljeva. Vukosavljev je odšel 30. marca od Staničeve koče. Ni pa prišel do Triglavskega doma na Kredarici. Oskrbnik Triglavskega doma Franc Šest je povedal, da je videl v torek, 30. marca ob pol 3 popoldne nekega turista, ki je plezal v vzhodni Malega Triglava, nato pa se je v megli izgubil. V petek, 2. aprila so prišli neki Zagrebčani v Mojstrano ter so povedali, da se je Vukosavljev nekje izgubil.

Poznavalci planin trdijo, da se je moral Vukosavljev nedvomno izgubiti in smrtno ponesrečiti. Na planinah je namreč zapadel debel in vlažen sneg, v katerem je vsako reševanje izključeno.

Iz Mojstrane so nam sporočili, da je sicer ekspedicija dveh mož odšla na Mali Triglav, da bi iskala sledove za pogrešanim Vukosavljevem, je pa zelo dvomljivo, če ji bo to uspelo. SPD v Ljubljani pa je danes dobilo obvestilo, da sta reševalca v snegu sicer našla dve smučarski palici, ni pa še znano, če sta ti dve palici last pogrešanega Vukosavljeva. Zaradi tega in težavnih prometnih razmer nam o usodi pogrešanca v Malem Triglavu zaenkrat ni več znano.

Smrt otroka v greznici

Blake, 7. aprila.

Včeraj popoldne okrog štirih se je podala gospa Ivana Vertačnikova z dvema svojima otrokoma k šivili v Novo vas. Med potjo je stopila za hip k Dubčevim. Dočim je bila starejša hčerka, Milena, z domačim dekletom na vrtu, je bila mlajša, Nadica v šivili, pa je kmalu odšla ven. Kmalu so jo pogrešali in jo iskali povsod, pa je bilo vse iskanje zastonj. Nazadnje se spomnijo na greznico, ki je bila slaba zaslonjena pri odprtini. In res so našli deklico, ki je plavala v greznični brozgi, ki sega skoro do vrha. Hitro so jo izvlekli in poskušali z umetnim dihanjem spraviti k življenju, pa je bilo že prepozno. Pokojna Nadica je bila hčerka bivšega tukajšnjega šolskega upravitelja pri Sv. Duhu g. Milana Vertačnika, ki se je baš pred par dnevi ravno od tega otroka najtežje poslovil, ko je bil na velikonočnih počitnicah, in se je vrnil v Zagreb, kjer študira na višji pedagoški šoli. Ljubeznivo Nadico je vsakdo imel rad, najrajši pač njeni starši, katerim izrekamo globoko sožalje.

telefonu, Enodnevnice itd. Iz glasu, iz nastopa in iz izbora pesmi je govoril zrel duh, ki meri zadnje skrivnosti in jih rešuje z zrelo dobroto. Žel je za vsako pesem dolgotrajno odobravanje. Enako je vžgal Franc Finžgar, ki je prebral oziroma kar zaigral svojo črto »Sibirija«, ki je radi svoje krepke besede, trdosti in obenem globokega razumevanja za sodobno bolelost vžgala poslušalce. Pesmi so recitirali trije pesniki: Edi Kocbek iz zbirke »Zemlja«, Pavel Golja in Fran Albreht. Z vsem navdušenjem, ki se nikakor ni hotelo poleči, je bil pri občinstvu sprejet domači pisatelj Miško Kranjec. Bral je odlomek iz romana »Zalesje se prebuja« in tako vključil tudi Prekmurje med slovenske dežele, ki so se oglašale v besedah svojih tvorcev. Zadnji je nastopil Ciril Kosmač, ki je bral črtico »Kruha«.

Vsi tri pesniki in pisatelji so bili deležni pri občinstvu polnega razumevanja in navdušenja. Hvala jim je bilo za redki duhovni užitek, ki se jim je nudil ob njihovem nastopu.

S tem svojim obiskom je naš PEN-klub javno izpričal, da spada Slovenska krajina k slovenski narodni skupnosti. Mlada je ta pokrajina, toda kakor vsaka druga zasluži vse spoštovanje in upoštevanje. Dokazali so s svojim prihodom, da se slovensko središče zaveda svojih obveznosti do te oddaljene pokrajine, da je nihče ne omalovažuje in da enakopravno skrbi za njo kot za vse druge. Slovenska krajina je njihov obisk tako tudi sprejela.

S. V.

Njegova življenjska pot je bila dostikrat trnjeva, moral je veliko trpeti. Vsaj 10 let — če ne morda že od mladosti — ga je bolela nog. Nikdar pa se ni pritoževal zaradi tega. Ko so mu že nogo odrezali, je bil ves vdan v voljo božjo. Rekel je, da je vse uredil in da rad umrje, ako je tako božja volja. G. dekan Škrbec je v svojem krasnem pogrebnem govoru tudi še povedal, da je v Leonišču usmiljenka vprašala Rajčevića, ali bi hotel žrtvovati svoje življenje za spreobrnjenje nekega bolnika. Odgovoril je: »Vse svoje življenje sem deloval za duše, tudi zdaj rad žrtvujem svoje življenje v ta namen.«

Ni čuda, da nam je žalost napolnjevala dušo, ko smo se na šenčurskem pokopališču poslavljali od tako blagega tovariša in tako vzornega delavca v vinogradu Gospodovcem. Tolažila nas je le zavest, da je ločitev samo začasna. Dal Bog, da se onstran groba zopet zedinimo v neskaljeni, večni ljubezni!

F. F.—č.

—Pri lenivosti črev in slabem želodcu z nerazpoloženjem za jed vsled zapeke, naj se rabi že davno znana in učinkovita naravna »Franz-Josefova« grenka voda. Zelo pogosto se potrjuje, da je »Franz-Josefova« grenka voda prav posebno koristno domače sredstvo, kadar gre za to, da se zjutraj očisti prebavni kanal s salinskim sredstvom za odprtje.

Ogl. reg. S. br. 30474/35.

alle Sonntage des Kirchenjahres 138 str. neue
Din 36

Obrtna banka v l. 1936

Kakor smo že včeraj poročali, deli Obrtna banka kraljevine Jugoslavije za 1936 isto dividendo kot za 1935, t. j. 8 din na delnico.

Iz poslovnega poročila banke za 1936 je razvidno, da se je bruto donos povečal od 8,0 na 8,1 milijona, istočasno pa so stroški ostali skoro neizpremenjeni. Pač pa so se izredno zmanjšali odpiši. Ti so znašali še leta 1935 1,9 milij. Din, lani pa samo še 0,94 milij. Din. To je omogočilo povečanje čistega dobička od 2,2 na 3,16 milij. Din, od česar odpade za statutično določene namene 0,06 (0,46) milij. Din, ostanek pa je na razpolago delničarjem.

Bilanca kaže povečanje reeskonta od 0,9 na 6,13 milij. Din, zmanjšanje vlog od 39,24 na 36,3 milij. Din. Glavnica je zaenkrat ostala neizpremenjena 64 milij. Din, država pa je dne 24. marca 1937 plačala še 3,5 milij. Din, tako da je dolžna vplačati glavnice le še 7,5 milij. Din.

Med aktivni so se zmanjšale gotovina ter naložbe banke od 7,2 na 4,3 milij. Din, narasla pa so menična posojila od 63,5 na 68,7 milij. Din. Krediti

obrnitiškim zadrugam v tekočih računih so se zmanjšali od 19,16 na 18,56 milij., narasli pa so drugi krediti v tekočih računih od 18,16 na 20,56 milij. Banka je poskrbela za vedno boljše kritje svojih terjatev, predvsem s hipotekami.

O poslovanju ljubljanske podružnice banke posnemamo, da je bilo lani zaprosenih kreditov za 6,5 milij., odobrenih je bilo 4,3 milij. din (1935 8,7 in 5,6 milij. din).

Bančnega kapitala je bilo na področju ljubljanske podružnice 8219 delnic leta 1935, lani pa 10.455 delnic.

Po ključu je pripadalo ljubljanski podružnici kredita 10,3 (13,87), izkoriščen kredit pa je znašal 11,36 (11,0) milij. din. Za odpis je predlaganih pri ljubljanski podružnici 9571 din (leta 1935 2326 din, skupno za vso banko pa 718.706 (1.810.205) din.

Vloge pri ljubljanski podružnici so se zmanjšale od 10,7 na 6,4 milij., od tega na hranilne knjižice od 2,9 na 2,55 milij. din.

Po odpisih znaša čisti dobiček centrale 3,1 (3,2), podružnice Zagreb 0,44, podružnice Ljubljana 0,3 (0,26) in Sarajeva 0,25 (0,18) milij. din.

Industriji ustanavljajo nabavljalno zadrugo

V »Službenih novinah« je objavljen poziv večje števila industrijcev za vpis deležev »Nabavljalne zadruge industrijcev kraljevine Jugoslavije«. Zadruga naj bi imela sedež v Zemunu, poslovalnica pa v Belgradu. Delež naj bi bili po 300 din, jamstvo pa do višine tega deleža. Svrha zadruge je, nabavljati za svoje članove surovine, stroje, orodje, posredovanje pri prodaji proizvodov zadrugnikov, da prevzema zastopstva inozemskih strojnih tovarov, da prevzema blago v komisijsko prodajo, da daje posojila na fabričarje, sprejema hranilne vloge, daje kredite zadrugnikom, da nabavlja inozemska plačilna sredstva, da vrši borzne posle za račun svojih članov, da izvršuje inkaso itd. Vpis se je začel 1. aprila in traja do 15. aprila. 50 din znaša vpisnina. Kot ustanovitelji so podpisani: Vlada Ilić, Mihajlo K. Sonda, Ilija K. Panić, dr. Vladimir Gjorđević, Milan Vapa, Vasa U. Jovanović, Dušan Ristić in Ilija Milovanović.

Zaposlenost v marcu

Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani objavlja svojo statistiko za marec. Po tej statistiki je število zavarovancev naraslo od 82.061 v februarju na 86.686 v marcu 1937. V primeri z marcem 1936 pa se je število zavarovancev povečalo celo za 7239. Neuspehe je treba podčrtati še tem bolj, ker je bilo vreme v marcu zelo neugodno za dela zunaj na prostem.

Število bolnikov je sicer nekoliko padlo, vendar je odstotek še vedno zelo visok, zlasti pri zavarovankah. Povprečna dnevna zavarovana meza je narasla v primeri z marcem lani za 0,40 na 22,58 din. Tudi skupni zavarovani zaslužek delavstva se je v primeri z lanskim letom dvignil za 0,2 milij. din na 1.958.000 din.

Kataster v Srbiji

Kot znano, so imeli samo prečanski kraji v naši državi ob prevratu urejen kataster zemljišč. Tedaj se je tudi v Srbiji vedno pokazovala potreba, da se premeri zemlja in da se osnujejo zemljiške knjige. To delo je počasi napredovalo, tako da še do danes danes ni dovršeno v ključnih potrebah.

Zato je zanimivo pogledati, kako je to delo napredovalo. Iz ekspozicije ministra za pravosodje dr. N. Subotića v senatu dne 21. marca 1937 je razvidno naslednje stanje:

Dosedaj so zemljiške knjige osnovane in odprte za okraje: Bogatič, Obrenovac, Ub, Smederevo, Požarevac, Veliko Gradišče, Golubac in mesto Belgrad. S 1. februarjem so bile odprte zemljiške knjige pri okr. sodišču v Mladenovcu za 15 kat. občin okraja kosmajkega, s 1. marcem pa pri okr. sodišču v Arandjelovcu za ves okraj Orašac. V celoti so zemljiške knjige gotove za 272 kat. občin in s 922.419 parcelami. V prvi polovici letos bodo gotove zemljiške knjige za okraje: Vračar, Posavski okraj na Umki, za opleniški okraj v Topoli, do konca leta pa bodo odprte knjige za okraj Mladenovac in Mladenovcu, za okraj Lepenica in Kragujevski Rači in za okraj Jasenica v Palanki. Poleg tega se delajo zemljiške knjige za okraje Orašje in Morava v Vel. Orašju, za okraj Kolubara v Lazarevcu in v Mionici. Če bi bili krediti zadostni, ki se ta posel izvrši še prej.

G. minister financ Duša Letica je izjavil v senatu dne 22. marca, da so bili rezultati dela v letu 1936—1937 naslednji: s triangulacijo je pokritih 905.000 ha v vardskih banovini. Podrobno je premerjeno 560.000 ha v 21 okrajih moravske in 4 okrajih vardske banovine. Klasirano je 400.000 ha s 500.000 parcelami na področju drinske banovine. V programu za 1937—1938 je triangulacija 1 milij. ha, podrobni premer 600.000 ha, klasiranje 600.000 in izdelava operata za 700.000 parcel.

Kulturni obzornik

Zbornik

za umetnostno zgodovino

Kakor sleherni tisk med nami, ki ne služi dogodkom dneva, mora tudi Zbornik za umetnostno zgodovino brodirati skozi težave gmetnega značaja, ki ga ovirajo v rednem in po svojih sodnih in prijateljskih zahtevah izhajajo. Toda dragocenost njegovih strani, kakršno nosi tudi sedanjih 13. letnik, zvezek 1—4, odtehta vse časovne zakasnitve. Naši umetnostni zgodovinarji so nam odkrili in pojasnili že mnogo slovenskih kulturnih spomenikov ter zmerom bolj jasno in točno postaja podoba slovenskega umetnostnega sožitja z Evropo, priliva njenih tokov in uveljavljanje lastnih moči, čas usahnitve in sila porastov. Sam Zbornik nam zmerom znova izpričuje bogastvo kulturnih spomenikov in zraven dokazuje temeljito in obsežno znanstveno delo na tem področju.

Velika zakladnica je Narodna galerija s svojimi spomeniki, ki ima tudi poseben kabinet tujecev. Tako razpravlja dr. Izidor Cankar o sliki »Jezusovega rojstva« iz tega kabineta, ter po natančni preiskavi njenega značaja in zgodovine določa čas njenega postanka in pripadnost umetnostni skupini. Tehna Cankarjeva razprava ne kaže samo širok in temeljit razgled avtorjev čez zgodovinski umetnostni svet, temveč nam dobro odkriva metodo raziskovanja, razpoznavanje stila, primerjavo in ugotavljanje sorodnosti in razlik med slikami istega sileja. Obenem nas vodi k pravemu umevanju umetnosti, k smislu in pomenu umetniškega izraza, k tistemu,

kar leži za čutno zaznavo potez, ploskev, barv in vseh umetniških elementov sploh. Razprava torej daje mnogo več, kakor le suho znanstveno črko o določenih slikah. Seznanja nas z mnogimi umetniki in njih deli ter z umetniškimi smermi in strujami večje dobe.

V isti sobi tujecev Narodne galerije visijo tudi štiri gotске table, od katerih predstavlja dve prizore iz trpljenja Kristusovega, dve pa dogodek iz legende sv. Katarine Aleksandrijske. Dočim pripada prej imenovana slika češki šoli ali je nastala vsaj pod vplivom češkega slikarstva okoli leta 1380, pripisuje Stane Mik u 2 gotске table dunajski šoli med leti 1457 in 1460.

V poučnem članku »Jurij Šubic v Atenah« opisuje France Mesesnel delo in pričakovanje tega našega slikarja, ki ga je trgovec in arheolog Henrik Schliemann povabil leta 1874, da bi mu okrasil novo palačo v Atenah. Mesesnel ugotavlja nagibe in razloge, ki so vodili Šubica, da je sprejel naročeno delo, poroča o njegovem potovanju in bivanju v Atenah, o prijateljih in družbi, ter natančno popisuje in ocenjuje vse, kar je Šubic slikal v tej grški prestolici. Obenem popravlja in dopolnjuje nekatere dosedanje podatke o tem slikarju. Zanimiva je karakterizacija Schliemannova in njegovo novohelenistično razpoloženje, ki ni dalo Šubici prave svobode pri umetniškem delu. Zato imajo največjo umetniško vrednost od vsega, kar je Šubic v Atenah napravil, portreti članov rodbine Ziller. Vendar ugotavlja Mesesnel, da to enoletno Šubicevo bivanje v Atenah ni prineslo umetniško zaželenega uspeha.

Skrbno zbran in sestavljen je seznam vseh doslej poznanih Metzingerjevih del, ki ga je postavil pokojni dr. Stanko Vurnik, zdaj pa ga je na temelju novih raziskovanj in študij izpopolnil in uredil Marijan Marolt. Katalog naštevajo 257 slik, ter ima za vsako oblikovno in ikonografski opis, signa-

za spomladansko zdravljenje

ZDRAVILNI ČAJ PLANINKA

Reg. br. 2007/32.

Borza

Dne 7. aprila.

Denar

V zasebnem klirgu je angleški funt narasel v Ljubljani na 238,25 denar, v Zagrebu in Belgradu na 237,45—239,05.

Avstrijski šiling je ostal na vseh borzah neizpremenjen na 7,95—8,05.

Grški boni so beležili v Zagrebu 31,15—31,85, v Belgradu 31,40—32,10.

Italijanske lire so nudili v Zagrebu po 2,24, v Belgradu po 2,25.

Nemški boni so ostali v glavnem neizpremenjeni: v Ljubljani so beležili 12,19—12,39, v Zagrebu 12,20—12,40, za konec maja 12,3750 blago, za konec junija 12,35 blago in konec julija 12,25 denar. V Belgradu so beležili 12,1416—12,3416.

Ljubljana. — Tečaj s primom.

Amsterdam 100 h. gold.	2393,15—2407,75
Berlin 100 mark	1755,52—1769,40
Bruselj 100 belg.	736,20—741,26
Curih 100 frankov	996,45—1003,52
London 1 funt	213,99—216,04
Newyork 100 dolarjev	4337,26—4373,57
Pariz 100 frankov	201,26—202,70
Praga 100 kron	152,54—153,64
Trst 100 lir	229,24—232,32

Curih. Belgrad 10, Pariz 20.2025, London 21.5025, Newyork 438,5, Bruselj 73,88, Milan 23,08, Amsterdam 240,25, Dunaj 80,15 (81,80), Stockholm 110,85, Oslo 108,05, Kopenhagen 96, Praga 15,31, Varšava 83,20, Budimpešta 86, Atene 3,90, Carigrad 3,45, Bukarešta 3,25, Helsingfors 9,485, Buenos-Aires 133,25.

Vrednostni papirji

Ljubljana, 7% inv. pos. 88—88,50, agrarji 52—52,50, vojna škoda promptna 407—410, begl. obvez. 76—77, 4% sev. agrarji 51—53, 8% Bler. pos. 95—96, 7% Bler. pos. 86—87, 7% pos. DHB 97—99, Trboveljska 260—280.

Zagreb. Državni papirji: 7% inv. pos. 87,50 den., agrarji 52 den., vojna škoda promptna 407—409 (408), 4% sev. agrarji 51,75—52,50, 8% Bler. pos. 95—95,50 (95,50), 7% Bler. pos. 86,50—86,75 (86,50). — Delnice: Priv. agr. banka 197—199 (196, 198), Trboveljska 250—290, Nar. sum. 10 bl., Gutmann 49—50 (50), Isis 16 den., Danica 40 bl., Osi. liv. 170—190, Osi. sladk. tov. 230 bl., Bečkerek 650—700, Dubrovačka 320—240, Jad. plov. 400 den., Oceania 270 den.

Belgrad. Državni papirji: agrarji 52 den., vojna škoda promptna 407—407,50 (407,50, 407), dalm. agrarji 75,75—76 (75,75), 8% Bler. pos. 95—95,50 bl., 7% Bler. pos. 86,50—87, 7% pos. DHB (99). — Delnice: Priv. agrarna banka 196—198.

Živina

Ljubljanski sejem 7. aprila. Današnji sejem je bil razmeroma živahen, posebno pa za prašičke za rejo. Prignanih je bilo na sejem (v oklepajih število prodanih glav): 46 (24) volov, 43 (17) krav, 16 (12) telet, 37 (8) prašičev, 472 (310) prašičkov za rejo in 177 (60), od tega 23 klavnih konj za Dunaj konj. Cene so bile naslednje: voli I. 4,75—5,25, II. 4—4,50, III. 3,25—3,75, krave debele 3,25—4, krave klobasrice 2—3, teleta 6,50—7,50, prašiči 5,50—7 dinarjev za kg žive teže, prašički za rejo 140—230 din za komad.

Kamnik

Cerkveni koncert. Dne 11. aprila bo v naši frančiškanski cerkvi ob 8 zvečer cerkveni koncert. Pri koncertu nastopita dva odlična solista: ga. Bernot Golobova in Tone Petrovič. Na sporedu so: Handel, Stradella, Blazel, Battista, Premrl in Tome, zastopani v solističnih točkah. Dve samostojni orgeski točki bo igral Fr. Kanizij Fricelj.

Celje

c Mestna občina celjska bo oddala v zakup izvoz fekalij iz vojašnice kralja Petra I. v Celju in iz vojašnice kralja Aleksandra I. na Mariborski cesti. Pojasnila pri mestnem poglavarstvu.

c Mestno poglavarstvo bo nabavilo za člane policijske straže 19 parov močnih zimskih čevljev. Ponudbe za to dobavo je vložiti pri tem uradu do 10. aprila 1937.

c Pevsko društvo »Olikac« v Celju vlijudno vabi vse svoje člane, da se polnoštevilno udeležijo pogreba svojega priljubljenega nepozabnega pevovodje g. Mirka Videčnika, ki bo danes ob 17 iz društvene dvorane v Obrtnem društvu na mestno pokopališče. Zbirališče ob pol 17 pred Mestnim gledališčem.

c O Svicarskih Alpah bo drevi ob pol 9 predaval g. Dušan Jakšič, predsednik turist. društva »Sljeme« iz Zagreba.

c Opera »Traviata« v Celju. V torek, dne 13. t. m. bo gostovanje Narodnega gledališča iz Ljubljane. Ob 8 zvečer se bo pela v Mestnem gledališču Verdijeve opera »Traviata«. Predstava je za abonma.

c V celjski bolnišnici je umrl g. Skamen Stanko, 27 letni slikarski pomočnik, doma iz Lahovne pri Skofji vasi. Naj v miru počiva!

c Nesreča na savinjski progi. V sredo dopoldne ob 10 je peljal hlapec tvrdke g. Miklavžina iz Preserja pri Braslovcah z dvema konjema voz skozi Polzelo. Pred železniško progo je stopil v trgovino in pustil konja sama, da sta šla naprej. V tem hipu pa je pripeljal proti postaji Polzela osebni vlak, katerega je slišal tudi hlapec, zato je hitro skočil h konjem in jih krenil s proge na desno. Toda bilo je že prepozno. Stopnice vlaka so zadele konja in ga tako poškodovale, da je takoj poginil. Drugi konj ni poškodovan.

c Vino in grozdje je kradel. Okrožno sodišče je kaznovalo večar z zapornim 4 mesecev in dvehletno izgubo častnih pravic Jakoba Artviga iz Založ, ki je ukradel iz kleti Jožovca Franca, poseznika v Ločici pri Polzeli, večjo množino vina, iz vinograda pa tudi večjo množino grozdja in oboje prodal.

c Politična sredstva nasprotnikov. Pod tem naslovom smo poročali o kazenski razpravi proti dr. Miksu Rudolfu, zdravniku v Vojniku. Poročali smo, da je dr. Miksu bivši vojniški župan. V resnici pa je dr. Miksu še sedaj župan v Vojniku.

c Kino Metropol. Danes ob 16.15, 20.30 »Na veselo Dunajec«, ob 18.15 »Množica sodi...«

Tržič

Storžiške žrtve so še vedno edina vsebina vseh razgovorov. Mestna občina in podružnica SPD skrbita, da je prav vsak dan skupina iskalec pod Storžičem, da se v prvi možnosti najdejo še tri trupla, ki jih objema debel sneg. Pravijo, da bodo najbrž kmalu naznačili njihov snežen grob krokarji, katerih je v tej dobi pod Storžičem mnogo. Na tržiško pokopališče romajo vsako uro in zlasti jutraj po sv. mašah nešteje množice, da pomolijo na grobu šesterih, ki so bili že preneseni v domačo zemljo lepega tržiškega pokopališča. Od torka do četrtka opravila vsa domača duhovščina sv. maše zadušnice za vse žrtve in za vsakega posameznika. Cerkve je pri teh mašah polna; lepo razumevajo svoji in njihovih dobri prijatelji, kako edino je mogoče pokojnim še pomagati. Odbor za pomoč svojem je izvedel v nedeljo in ponedeljek po Tržiču nabiralno akcijo, ki je izredno lepo uspela. Tudi širša javnost bo pač priskočila na pomoč. Če v prvih urah po nesreči, ko je imela mestna občina in podružnica SPD polno dela in skrbi za reševanje pod Storžičem, so se našli številni dobri Tržičani in razne organizacije, ki so z mnogimi plemenitimi dejanji pokazali svojem naklonjenosti. Po tovarnah so delavci za svoje svojih tovarišev poklanjali kar odstotek svoje plače in vsi tovarnarji so primaknili še svoje zneske. Tako je v predilnici Glanzmann in Gassner nastal kar lep fond. Tudi tržiški športni klub je takoj organiziral svojo lastno akcijo, ki bo plemenito pomagala lajšati gorje. Obrnili se je športni klub tudi na nekatere prijatelje izven Tržiča, česar pred razpisiljem pozivov odboru s mestnim županom na čelu ni poročil in bo zato morda dobil kdo kar dva poziva za pomoč. Ob nesreči se je lepo izkazalo tržiško pogrebno podjetje Primožič. Domač sin je bil v sneženem plazju zasul do vratu, pa je ostal neškodovan pri življenju. Iz hvaležnosti in plemenitosti je zato pogrebno podjetje poklonilo vsem žrtvam zastoj mrtvaške rakve. Tudi cerkveno predstojništvo je izvršilo vse cerkvene svečanosti z zvonenjem pri vseh cerkvah in svečanini sedninami brez plačila.

Občina Tržič je na pobudo podružnice SPD v Tržiču prošila in zahtevala pri banski upravi v Ljubljani za pospešenje storžiske nesreče. — Javnost se je že naveličala brati »Jutrovec« fantazije ter poročila te preiskave težko pričakuje.

Mariborsko gledališče

Cetrtek, 8. aprila ob 20: Rdeči nageljni. Red D. Petek, 9. aprila: Zaprtje. Sobota, 10. aprila ob 20: Na ledeni plošči. Premiera.

sicer jo je razdelil v štiri dele: razprave, članke in kritike — biografsko gradivo —, razstave ter spomenike in drugo. — Sledijo poročila in ocene iz književnosti in življenja, zlasti pa nam poučno prikazujejo umetnikovo usodo. Spomini na Groharja, ki jih je napisal Albert Sič.

Na koncu ima Zbornik 50 umetniških reprodukcij, ki so v zvezi s teksti.

Pino in Pia Mlakar sta z velikim uspehom gostovala v Zagrebu. Obširno poročilo bomo še objavili.

Bratko Kreft, režiser ljubljanskega gledališča, se nahaja v Pragi na dvomesečnem študijskem dopustu.

Umberto Urbani je prevedel Stražnje ognje Franceta Bevka (I fuochi di s. Giovanni). Prevod bo izšel v Milanu, v izdaji »Lingue Estere«.

Grot Storz: Synthèse de l'Europe. Delo, ki ga je nek Anglež nazval »psihološki Baedekers«, je izšlo v Parizu.

Vladislav Wislocki, Poljak, je izdelal načrt, po katerem pripravljajo posebna komisija »slovansko bibliografijo«. Sodelujejo knjižničarske ustanove iz Jugoslavije, Češkoslovaške in Bolgarije. Rusi še niso odgovorili.

Dr. Josip Badalič, poznavalec ruske književnosti in posebej Puškina, je izdal v Zagrebu knjižico: Puškin v hrvatski književnosti. — ki obsega tudi bibliografijo hrvatskih prevodov Puškinovih del ter hrvatskih književnih donoskov o Puškini.

Alfredo Casella je skomponiral novo italijansko »eksperimentalno« opero Il Deserto Tentato, misterij v 1 dejanju. Traja 40 minut, ima samo zborni petje. Tema: civilizatorno poslanstvo Italije v Vzhodni Afriki. Libreto: Corrado Pavolini.

Kralj Jurij VI. - mož družine

Novega angleškega kralja imenujejo po vsem Angleškem moža družine. To je namreč tisto, kar daje temu kralju in njegovemu kraljevskemu dostojanstvu tisto veljavnost: srečno in vzgledno družinsko življenje. Zato je tudi novi kralj že od nekdaj na Angleškem tako priljubljen.

Kot mlad pomorski kadet se je kralj Jurij VI., tedaj še navadni mlad princ, majnika meseca leta 1916 udeležil pomorske bitke pri Skageraku z nemškimi vojnimi brodovjem. Pozneje je postal kapitan letalstva ter zna dobro letati. Leta 1920 je bil imenovan za Yorškega vojvoda, nakar se je leta 1923 poročil s sedanjo kraljico. Z njo sta mnogo popotovala po svetu, zastopajoč pri raznih prilikah angleško kraljevo hišo. Toda za javne nastope je bil takrat mladi vojvoda malo navdušen, ker je imel veliko napako v govorjenju, ječjal je namreč močno.

Njegova rodovina je klicala na pomoč vse strokovnjake sveta, da bi odpravili to veliko hibo, toda nič ni pomagalo. Nazadnje pa je mlad avstralski zdravnik to napako naglo in uspešno odpravil. Tako je sedanji kralj majnika meseca leta 1927 lahko imel slavnostni govor ob polaganju temelj-

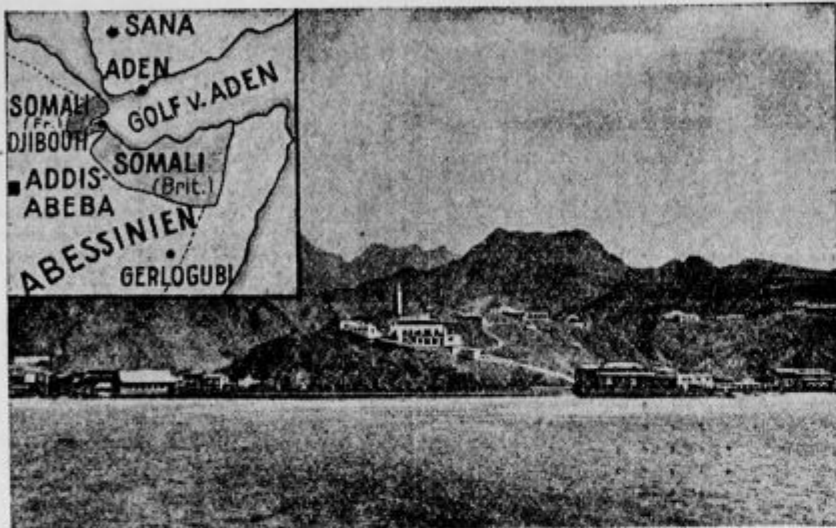
nega kamna vladne palače v Avstraliji. Čeprav se je bal, da ne bi zopet začel ječljati, se je vendar tako gladko odrezal, da je bil ta govor njegov veliki oseben uspeh. Poslej govori gladko in brez težav.

Kralj je doma mož svoje družine. Pravi, da nikoli ni bolj srečen, kakor takrat, ko se lahko igra s svojima hčerama Elizabeto in Marjeto Rožo. Hčerama in svoji ženi je nad vse dober. Nekoč je javno dejal: »Sam vem, kakšen blagoslov lahko prinese v hišo dobra in plemenita žena!« S temi besedami je kralj javno dal priznanje svoji ženi.

Kadar zvečer nima kakšnega uradnega opravka izven svojega doma, je najrajši doma, kjer bere ali pa se tudi zabava s pletenjem. Plete namreč za razvedrilo jako rad. Ko je pred kratkim narodni pletilski odbor izdal oklic na Angleže in Angležinje, naj darujejo kaj pletenega za siromake, je kraljica med mnogimi drugimi stvarmi poslala odboru tudi pleten volnen šal, ki ga je spletel kralj.

Za vse socialne akcije se kralj živo zanima ter hoče tudi sam sodelovati zraven, kakor se tudi sam hoče o vsaki stvari poučiti.

Nova angleška kolonija

Od kar so Angleži vpeljali začasno samoupravo za Indijo, se je iz Indije izločila pokrajina okoli Adena, ki je tako postala samostojna angleška kolonija. Naša slika nam kaže pogled na luko Aden, ki je obenem velika angleška trdnjava.

Začetek in konec ciganskega kralja

Poročali smo že, da je na veliki teden v neki varšavski bolnišnici umrl ciganski kralj Matija Kwiek. Kakor je bila njegova smrt sila dramatična, tako je tudi njegov nastop za ciganskega kralja poln dramatike.

Njegov konec

Njegov konec je bil tak: V neki baraki varšavskega predmestja je imela zborovanje neka ciganska rodovina. Bilo je zraven kakih 20 moških in ženskih članov, kateri so sodili svojega ciganskega kralja, »barona« Matijo Kwieka. Obtožba zoper njega pa ni bila političnega značaja, ker je bil Matija priljubljen in spoštovan kralj, ki je užival toliko večje spoštovanje, ker je bil od sile pretkan. Pač pa so ga sodili njegovi sorodniki, ker je zanemarjal svojo ženo Julijo, katere je bila jetnica. Torej je bil spor zgolj rodovinskega značaja. Vendar je nastop njegovih sorodnikov 50-letnega kralja zelo razkačal.

V jezi je segel v žep in iz njega potegnil svoj samokres. Cigani so vedeli, da je to nevarno orožje, zato so brž vsi naenkrat planili na svojega kralja, da bi ga razorožili. Matija pa se je srdito branil. V metežu pa se je samokres sprožil tako nesrečno, da je kralja Matijo kroglja zadela v prsi. Takoj so ga prepeljali v bolnišnico, kjer se je cele 4 dni boril s smrtjo, ki pa ga je nazadnje premagala in ga vzela. Ves čas njegove boleznijo so cigani oblegali bolnišnico in jokali na hodnikih.

Novica, da je umrl ciganski kralj, se je kmalu raznesla po vsej širni ciganski državi. Še ko je ležal v bolnišnici, so od vseh strani prihajala brzojavna vprašanja, kako se godi ciganskemu kralju. Celo telefonično so cigani s Slovaškega, Ogrskega, iz Romunije in Jugoslavije spraševali, ali je kaj upanja, da bi njihov kralj ozdravel. Kralj Matija je sicer res imel nekaj nasprotnikov. Toda celo njegovi sorodniki, s katerimi se je bil pretepal, so sedeli v zaporu, kjer niso hoteli niti besedice ziniti v škodo svojemu kralju, pač pa so venomer jokali in obžalovali nesrečo.

Njegov začetek

Težko je »ciganski baron« prišel na ciganski »prestol«, toda lahko ga je potem obdržal, ker se je znal prikupiti vsem svojim podložnikom. Zgod-

ba njegovega kraljevanja pa je taka: Leta 1930 je bil ciganski kralj Mihael II. Proti temu je takrat nastopil neki Bazilij Kwiek. Začeli so se hudi spori. Toda oba moža sta bila pametna ter sta sklenila v medsebojnem dogovoru, da naj cigani sami odločijo, kdo naj bo njihov kralj, ali Bazilij ali Mihael II? Cigani naj bi se namreč zbrali na velikansko zborovanje v poljski Lodz, kjer naj bi rešili to važno vprašanje.

Bazilij pa svoje stvari ni bil gotov, ker je vedel, da je Mihael še vedno zelo priljubljen pri večini ciganov. V tej zadregi se je Bazilij spomnil svojega bratranca Matije, ki je takrat živel v Madridu. Ta Matija je slovel za zelo pretkanega in pametnega človeka. Povabil ga je k sebi na Poljsko ter ga naprosil, naj dela zanj kot šef njegove propagande. In Matija je svojo nalogo tako sijajno napravil, da je bil Bazilij res izvoljen. V zahvalo za to veliko uslugo pa je kralj Bazilij imenoval svojega bratranca Matijo Kwieka za »barona vseh poljskih ciganov«. S tem je bil Matija zadovoljen, manj pa je bil zadovoljen kralj Bazilij, ker je Matija nameraval ostati kar na Poljskem, kjer je v Varšavi začel delati kotle.

Kmalu pa se je izkazalo, da Matiji ne diši ravno kotlarstvo, marveč da bi rajši postal kar kralj vseh ciganov. Sam sebi je pridil pridevek »ciganskega barona vseh ciganov Evrope«. Delati si je dal pečatnik s kozaškim bičem ter pokrivalom egiptovskih faraonov. Nazadnje je še sam začel soditi. Neko svojo sorodnico, katere mu je ukradla nekaj cekinov in uro, je obsodil, da mora pol leta molčati.

Bazilija je tako ponašanje seveda jezilo. Tako sta se sprla. Bazilij pa je ljubil drage obeske in dolgo suknjo, na kateri so bili prišiti tolarji Marije Terezije. Vsakemu je grozil s svojo pestjo. Na levici pa je imel 6 prstanov. Rekel je: »Vi cigani imate 5 prstov, da delate, jaz pa jih imam 6, da vas krotim.« Nazadnje so se cigani tega naveličali in so novembra 1934 Matijo izvolili za kralja. Toda Matija je odpravil naslov kralja ter dejal, da mu naslov »barona« kar zadošča. Ciganom to ni bilo všeč, ker pač hočejo imeti kralja. Toda obveljala je njegova. Sedaj si bodo lahko volili drugega za kralja.

Smrtni skok ameriškega artista

Znani ameriški artist Ray Wood se izkazuje v Ameriki s tem, da z najvišjih mostov na glavo skače v vodo. Pretekli torek se je hotel ta artist postaviti tudi v San Francisku, kjer je hotel skočiti z vrha novega mostu v morje. Globočina pa znaša tam celih 63 metrov. Ker je to sila nevarna stvar, je policija možu prepovedala nastop. Toda artist Wood se za policijsko prepoved ni brigal, ampak je korajžno splezal na visoko ograjo mostu ter se z glavo naprej zagnal v vodo. Na glavi je imel močno čelado, ki naj bi varovala glavo, da ne bi bil udarec prehud, ko bi padel v vodo. Toda mož ni vpošteval, da piha močan veter. Ko je torej Wood planil z vrha mostu v globočino, ga je začel zanašati veter. Pri tem se mu je v zraku telo tako preokrenilo, da je telebil v vodo drugače kakor bi bil smel. Zaradi nerodnega padca v vodo si je zlomil hrbtenico ter bil takoj mrtev.

„Zvon pekla“

V kitajski provinci Auvei je visoka gora Siu-vašan, ki jo Kitajci imajo za sveto goro. Na tej gori nameravajo Kitajci, ki so budisti, obesiti velikanski zvon, kateri bo tehtal najmanj 20 ton. Zvon ulivajo kar na vrhu gore. Ko bo zvon ulit, bo najbrže največji zvon sveta. Dvignili ga bodo v poseben stolp, ki ga tudi grade tam zraven. Ko bo zvon v novem zvoniku, bo redno zvonil. S tem zvonom hočejo kitajski budisti, ki imajo vero v peklo, »dramiti duše, ki so v peklu«.

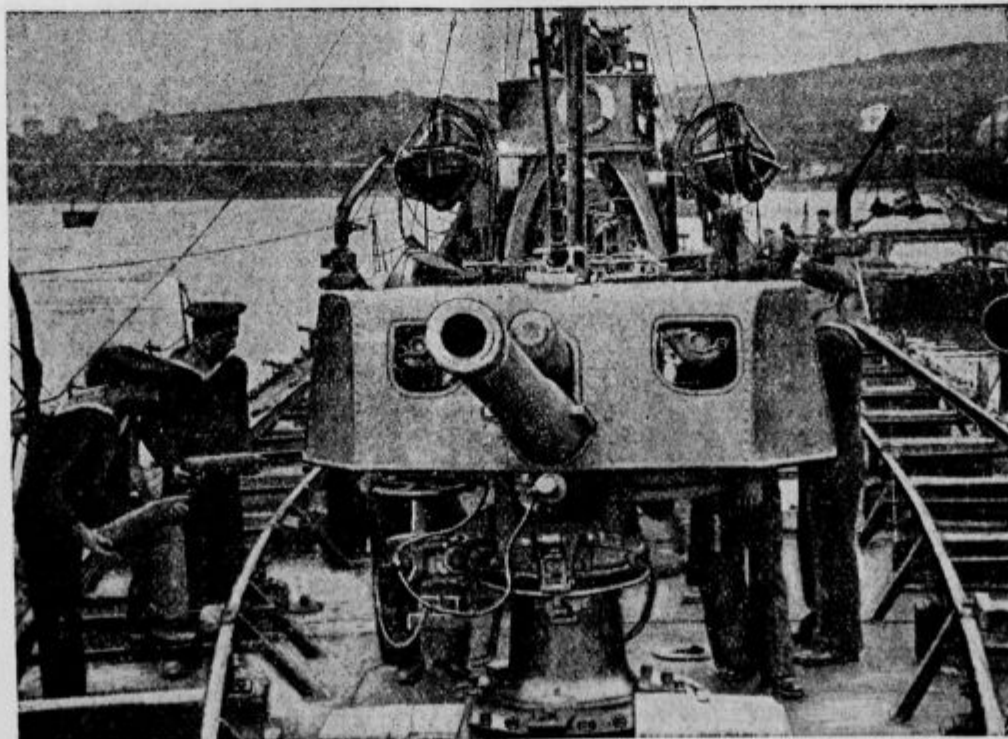
Kitajski budizem je nekaj drugačen kakor indijski. Po tej kitajski veri se duše rajnih zbirajo v temni jami. Samo zvonjenje zvonov v budističnih templih lahko opozori duše rajnih, da se začno očistevati ter se tako same odrešijo dosedanega trpljenja. Gora Kiuvašan je Kitajcem zaradi tega sveta, ker verujejo, da je na tej gori gospodar peklenjskih sil dobil nesmrtnost.

Zeleso se je zaradi velikanskega oboroževanja zelo podražilo ter ga povsod primanjkuje. Pred nekaj meseci je v Londonu zgorela sloveča kristalna palača, da je od nje ostalo samo železno ogrodje. Dolgo niso vedeli, kam bi s temi gorami starega železja. Sedaj pa, ko ga je začelo primanjkovati, bodo to razvaline prišle prav dobro.

Kaj vsebuje naše telo

Človeško telo predstavlja pravcato kemično tvornico, v kateri se vrši obrat noč in dan in je v njem kar zbirka rudnin. Strokovnjaki so dognali, da vsebuje naše telo toliko železa, da bi lahko napravili 6 srednjevelikih žebeljev. Količina fosforja bi zadostovala, da napravimo 800.000 vžigalic. Soli je toliko v našem telesu, da bi mogli dobiti nad 20 velikih žlic soli. Skoro neverjetno se nam zdi, da vsebuje naš organizem toliko kleja, da bi napravili za 2,8 kg tablic. Sladkorja je v zdravem organizmu sorazmerno malo, nekako 15 dkg. Toda telo vsebuje obilo masti, glicerina, kisika in vodik. Masti ima organizem toliko, da bi zadostovalo za izdelavo 60 sveč. Z glicerinom bi prav lahko pridobili 15 kg dinamita, kar bi zadostovalo, da napolnimo granato večjega kalibra s potrebnim razstrelivom. Množina kisika in vodik v našem telesu pa bi z lahkoto razsvetljevala eno uro 1 km dolgo cesto!

Španski rušilec »Velasco«, ki je v službi bele armade ter je zelo moderno opremljen. Ta je rdečim naredil že mnogo škode.

Bivši sovjetski krvnik Jagoda, ki so ga sedaj prišli.

Ameriški prostovoljci za Spanijo

Te dni se je v Havru izkrval s transoceanske ladje oddelek popotnikov iz Amerike, kateri so rekli, da so prišli že na pariško svetovno razstavo. Toda kmalu nato je te popotnike že prišlo obmejno orožništvo, ko je videlo 29 ameriških turistov pri Fosu, kjer so hoteli prekorčiti špansko mejo. Toda ameriški »turisti« niso računali na to, da bodo na cesti ob meji našli na take težave. Tamkaj je namreč orožništvo že opoldne naredilo barikade, da noben avto ni mogel čez. Francoske oblasti so namreč že poprej slutile, da so ameriški turisti v resnici le prostovoljci, ki se hočejo boriti na strani rdeče španske vlade.

„Božanski veter“ okoli sveta

V ponedeljek je zletel iz Tokia »božanski veter«, to je novo japonsko letalo, ki hoče v rekordnem času priletelet v Evropo. Na letalu sta dva japonska letalca. Letalo je zletelo v ponedeljek popoldne, na kar je v torek ob 8.25 popoldne že pristalo v Hanoi. Tukaj se je le malo časa pomudilo, na kar je odletelo naprej proti Rangoonu. Doslej je letalo letelo s povprečno hitrostjo 300 kilometrov na uro. Iz Rangoona pojde letalo naprej čez Karahi v Bagdad, nato čez Atene in Rim v Pariz in London. V Londonu bosta japonska letalca ob kraljevem kronanju kralju izročila čestitke Japonske. Ko se bosta vračala, bosta letela čez Evropo.

Od povsod

Letalska zveza med Poljsko in Sveto deželo je bila slvesno odprta pretekli ponedeljek v Varšavi.

Tri in dvajsetega otroka je dobila dne 6. t. m. žena upokojenega železniškega uradnika Galoviča v Pečuhu na Madžarskem. — Vseh 23 otrok je zdravih.

Pogreb brez mrlja so imeli v Schwerinu na Nemškem. V schwerinski bolnišnici je umrla neka deklica iz okolice mesta. Sorodniki so poslali pred mrtvašnico mrljski voz s krsto, da bi deklico lahko doma pokopali. Vse se je zgodilo in deklico so pokopali v domači vasi Šele čez dva dni so slučajno ugotovili, da truplo deklice še leži v mrtvašnici in da so pokopali prazno krsto.

17.000 španskih beguncev so prepeljale angleške vojne ladje iz Spanije na varno. Med begunci so ljudje vseh prepričani. Sedaj se Anglija trudi, da bi obe stranki izmenjali svoje ujetnike.

Nezgoda danskega kralja. Danski kralj Kristijan je znan jezdec, kateri vsak dan jezdi na sprehod, najsi bo lepo ali grdo vreme. Dne 5. t. m. pa se mu je na sprehodu sredi mesta Kopenhaga zgodila nezgoda, ki pa je ostala brez zlih posledic. Ko je kralj jezdit mimo nekega avtomobila, je nekdo vrata avtomobila tako zaloputnil, da se je konj splašil, poskočil in padel. Kralj je priletel s konja na tramvajsko progo, vendar se ni nič poškodoval.

Ker je izgubila službo je postala morilka. Na Dunaju je neka Zofija Wolf umorila preteklo soboto svojo gospodinjico in njenega moža, staro zakonsko dvojico Hampl, ker sta ji odpovedala službo. Služkinja se je nato sama umorila s plinom.

Delavski povabljeni pri kraljevem kronanju. Uradna povabila na kraljevo kronanje so v Londonu začeli razpošiljati. Med drugim so poslali kraljeva povabila tudi petorici delavcev, ki bodo tako kot zastopniki vseh angleških delavcev prvi kraljevi gostje pri kronanju. Povabljeni sta dva delavca, ena delavka ter dva mladostna delavca.

Batovo letalo se je ponesrečilo v Ameriki. Bata je dal napraviti s svojim letalom polet okoli sveta. Njegovo letalo pa je 5. t. m. moralo zasilno pristati v nekem čikaškem parku ter se je pri tem razbilo. Posadka 4 mož je bila več ali manj ranjena. Bata, ki tudi sam potuje z letalom, takrat ni bil v letalu.

Samomorilec razdeljal celo 5-nadstropno hišo. V Zenevi je eksplozija razdeljala veliko 5-nadstropno hišo. Mrtvi so bili 4 ljudje, mnogo pa je ranjenih. Preiskava je dognala, da je eksploziralo v stanovanju nekega brivca. Sodijo, da je brivec, ki mu je slabo šlo, sam zažgal svoje pohištvo in povzročil eksplozijo ter nesrečo še drugim ljudem. Preiskava je prišla na mrtvo točko, ker je vsa brivčeva družina tudi mrtva.

Bele vojne ladje so v Gibraltarskem prelivu zaplenile zopet 4 tuje trgovske ladje, ki so vozile vojni material za rdečo četo.

ZA OSLABELE IN JETICNE.

Goveje prsi s prikuho.

Vzameš za 4 osebe ¾ kg prsnega kosa govedine. V loncu imaš 4 l vrele vode, 30 g soli, rumeno kolerabo, drobnjak, in zeleno. V tem se počasi kuha meso 3 ure. Za prikuho opereš, olupiš in razrežeš: krompir, rdečo peso, kisle kumarice, sesekljane peteršilj in vse to do mehkega skuhaš v juhi, ko je meso že skuhamo. Na mizo daš vso to prikuho zaeno z mesom.

Makaroni.

Skuhane makarone daš v posodo, ki je namazana s presnim maslom in jih potreseš s sirom, ostankom gnjati, presnim maslom in z drobtinami. V vroči pečici pečeš to 10 minut in daš na mizo.

»Naravnost mi povejte: v katerem delu moje igre je največ dovipov?«
»V pavzi — ko jih delajo za odrom na vaš račun!«

Koncert Anite Mezetove in Paula Šivica

Sopranistinja Anita Mezetova se je po dolgem času zopet ustavila v svoji domačiji in nam nudila svojo pevsko umetnost v dveh nastopih, v operi in na koncertu.

Koncertni nastop je imela v Filharmonični dvorani skupno s pianistom Pavlom Šivicem. — Ob tej priliki je razkrila pevka vse svoje zmožnosti podrobnega pevskega oblikovanja, zmožnosti, ki se v njej postopoma razvijajo iz časov, ko se spominjamo še njenih rahlih in boječih prvih pevskih stopinj do danes, ko je njeno petje že razvito v zmislu resnih umetniških zakonov, ki se ne morejo ravno pogosto radovati tolikšne poslušnosti.

Anita Mezetova se je v zadnjih letih res razvila v umetnico. Njeno pevsko oblikovanje se opirja na lepe glasovne izdelanosti; ta glas je v vseh legah izenačen, lepo in primerno pokrit, da so s tem izglajene trdote, a pri tem vendarle odprti in navzven usmerjeni, s čemer vzdržuje pravno probojnost. S tem glasom oblikuje pevka melodije tako, da jim daje dosledno primeren značaj in vseskozi vlitost podobno, da si pri tem ne prezira prave členovitosti kot je podana v frazah. Vendar ustvarja dokončni in bitni značaj tem tako oblikovanjem melodijam duševno ozadje doživljenj, ki so močna in pristna, obenem pa v lepem skladu s prvotnimi, v skladbe vloženimi doživljenji, kar podpira stilno pravilnost podajanja. V tem pogledu loči pevka lepo značaj Schuberta od značaja Brahmsovega, Gotovca ali Milojevića od Lajovica, Mozarta od Gounoda. In vsakemu od njih zna dati svojstveno značilnost in izraz. — Tako je bilo ob petju Anite Mezetove možno doživeti pravo lepoto pevске umetnosti, ki je skoroda segala v višek pri Schubertu in Mozartu.

Pevko je delikatno in v lepem vzporedju spremljal na klavirju Pavel Šivic; podal je pa tudi samostojno nekaj klavirskih skladb. Posegel je deloma v preteklosti ter zaigral Bachov Preludij in fugo v klavirski predlavi Ferruccia Busonija; iz moderne pa, kateri je pianist posebno naklonjen, je vzel v izvedbo Šeherezado Szymanowskega in dva Skrajbinova poema. V silno težavni Bachovi kompoziciji je skušal pianist doseči njen nadošebni in občestveni značaj, kar se mu je posrečilo bolj v ritmiški, kot v dinamiški. V poslednjih skladbah pa je polagal učinkovitost predvsem v bizarno barvitost in v njo dosegal pristne zvočne vtise. — Koncert, ki ga sicer občinstvo ni kaj prida obiskalo, je imel resen umetniški značaj.

Anita Mezetova je nastopila tudi v gledališču in sicer v Puccinijevi operi »Bohème«. Njena Mimi se je razvila v jako prikupen lik. S pevske strani je bila deležna vseh opisanih vrednot, da si se te v okviru igre in vsled deljene igralske pažnje niso razvile do iste opisane višine. Toda vendar so prednosti tega mladega, sočnega in mehko oblikovanega glasu, ki ga nosi obenem globoko in toplo čustvo, močno izstopile in segle daleč v notranost dojemalčeve. A tudi z igralske strani je bil lik lepo podprt. Dimenzije igralske oblikovanosti sicer niso še do kraja razpete, in igra tu in tam še izgublja notranjo oporo; toda mestoma se je zopet sila kretenj in mimike tako zelo povzpela, in tako zelo zrasla iz notranjega utripa, da je ta moč gamila in prepračila o umetniškem poslanstvu pevke Anite Mezetove.

Ob njej se je v vlogi Rudolfa zelo lepo razgibal tudi tenorist Gostič. In tokrat se je resno izkazala odlika njegovega petja. Kajti iskrena neposrednost in blaga čustvenost, ki jo tenorist razvija v tej vlogi v lepi meri tudi z igralske strani, se je s prožnim glasom in z novimi pevsko-tehničnimi prednostmi sila ugodno družila in se vzpela v tej lepi ubranosti do pristnih umetniških učinkov. Tako smemo z veseljem ugotoviti izreden uspeh kratkega pevčevega študija in samo podčrtati nujnost vsestranske pažnje na njegov nadaljni umetniški razvoj. V. U.

Koncert v Ločah

Dne 4. aprila t. l. je novoustanovljeno pevsko društvo »Slovane« v Ločah priredilo svoj drugi koncert, na katerem je nastopilo 20 krepkih fantovskih grl. Na sporedu je bilo 14 umetniških in narodnih pesmi. Zastopani so bili sledeči skladatelji: E. Adamič, V. Vodopivec, C. Pregelj, A. Hajdrih, F. Marolt, J. Pavčič in drugi. Zbor ima svoje vrline: je disciplinarn, dobro vpeljan v skrivnosti pevске tehnike in glasovi so odtehtani. Prevodnja Silvester Orel je za svoj trud žel od polnočestveno udeležene občinstva obilen aplavz in prejel prekrasen šop slovenskih nageljinov, zlasti po izvedbi svojih kompozicij »Hej Slovani« in »Hiti zdaj s šopekom«. Prireditve so počastili: domača duhovnika, župan, zdravnik in veliko število slovenskega kmetijskega ljudstva. Ta društvena prireditve je pokazala res pravo slovensko lice. Vsak, ki se čuti »Slovane«, je s svojo udeležbo dokazal, kako je bila za naš narod na severni meji ustanovitve prvega slovenskega pevškega društva »Slovane« prepotrebna. Žalibož se vzgojitelji ljudstva v Ločah omenjene manifestacije niso udeležili.

Absolventi trgovske akademije zborujejo

Ljubljana, 7. aprila.

Od svojega obstoja je ljubljanska trgovska akademija, ki je edini slovenski zavod te vrste, vzgojila že toliko izobraženega trgovskega naraščaja, da se je ta združil v skupno organizacijo »Društvo absolventov trgovske akademije«. Organizacija deluje prav živahno ter je priredila že več predavanj, strokovnih tečajev in tudi ekskurzij. Snači je bil občni zbor tega društva. Iz umetnih vzrokov — člani so zaposleni po vseh večjih krajih Slovenije in države — se je udeležiti zborovanja le del članstva, vendar pa so navzoči napolnili zborovalno dvorano. Pri zborovanju so člani pokazali izredno umevanje za sedanje gospodarske in trgovske razmere ter je tudi debata pri posameznih poročilih pokazala veliko zrelost članstva.

Zborovanje je otvoril in vodil predsednik g. Franjo Zalar. V svojem govoru je predvsem naglašal, da je to društvo vzraslo iz idealizma prejšnjega dijaštva trgovske akademije ter da je društvo, tako v odboru, kakor tudi v sekcijah, prav živahno delovalo. Društvo je skrbelo tudi za kulturni dvig svojih članov. Saj je značilo sam primer to, da je društvo, ki ga tvorijo sicer sami mladi gospodarsstveniki, priredilo tudi obisk Slovenske narodne likovne umetnosti. Pa tudi v Mariboru se snuje klub »Absolventov trgovske akademije«.

Zelo izrpen pregled o delovanju društva je podal tudi tajnik g. Janez Rojina. Omenjal je predvsem, da društvo razpisuje nagrade za najboljše učence trgovske akademije. Društvo je priredilo v tekočem letu tri predavanja, pri katerih so predavali: urednik »Slovenec« g. Drago Potončnik, podravniški PZ dr. Kosti in minister n. r. prof. dr. Gosar o važnih gospodarskih vprašanjih. V svojem nadaljnjem govoru je tajnik g. Rojina dokazal, da prav zavodi in podjetja, ki nastavljajo v svojih obratih absolvente trgovske

Spot

Mariborski športni pregled

Nogomet. Po nedeljskih tekmah v I. razredu mariborskega okrožja LNP je prvenstvena tabela dobila končno sliko. Železničarji so navzle visokemu porazu v Čakovcu obdržali prvo mesto. Drugo mesto je zasedel SK Celje, ki je na svojem terenu zmagal nad ISSK Mariborom z rezultatom 4 : 1, pridobil s tem 2 odločilni točki in ugodnejšo gol-diferenco kot njegov konkurent. Ostali vrstni red v tabeli bo ostal neizpremenjen tudi po še neodigrani tekmi med Rapidom in Čakovcem. Atletiki, ki so na zadnjem mestu, so za zaključek priredili svojim prijateljem Rapidu in občinstvu neprijetno presenečenje, da niso sploh nastopili ter o tem obvestili nasprotnika. Menda se bo s to zadevo bavil tudi še LNP.

Tabela po 4. aprilu:

1. Železničar	10	7	0	3	34:14	točk 14
2. SK Celje	10	6	1	3	23:15	„ 13
3. ISSK Maribor	10	6	1	3	21:15	„ 13
4. Čakovečki SK	9	3	3	3	24:20	„ 9
5. Rapid	9	3	1	5	18:23	„ 7
6. Atletiki, Celje	10	1	0	9	7:40	„ 2

Prihodno nedeljo se igrajo že finalne tekme za prvenstvo LNP. Železničar nastopa v Celju proti Olimpi, SK Celje pa igra v Trbovljah proti Amaterju. Zanimivo je, da iz Ljubljane ni nobenemu klubu uspelo pretriniti se v finale ter da je na ta način provinca pokazala veliko premoč nad prestolnico Slovenije. Tudi Maribor se je le slabo odrezal, dočim imajo Celjani kar 2 moštvi v borbi za časten naslov prvaka.

Lahka atletika.

Državno prvenstvo v cross-country-ju je končalo z velikim presenečenjem, ker bi Zagrebčanom skoro uspelo prekiniti tradicionalne zmague sloven. klubov. Mariborčani so se odrezali kot se je pričakovalo. Maratonu se je posrečilo revanžirati se Železničarjem za poraz pri prvenstvu Slovenske zveze, Stefančič pa je ponovno dokumentiral svojo sposobnost in dokazal, da spada polnovredno med najboljšje jugoslovanske dolgocepe. Iz nekaterih domačin, pa tudi inozemskih časopisov (Tagespost) je razvidno, da je bila prireditelj odlično organizirana, vodstvo organizacije pa je bilo v rokah športnega učitelja g. Oto L. Kleina. Ako je temu res tako, je to zelo slabo izpričevalo za JLAZ in tudi Slovensko zvezo, ki torej v kadru svojih odbornikov in sodnikov nima dovolj sposobnih ljudi, da morajo priskočiti na pomoč profesionalni trenerji.

Te dni prične v Mariboru z 1 tedenskim tečajem trener Klein. Upati je, da bodo klubi v velikem številu poslali svoje člane na treninge.

Prvenstvo II. razreda

Mars-Jadrani. Brez dvoma bo v nedeljo najzanimivejša tekma II. raz. med gornjima kluboma. Saj Mars trdno vodi; toda resen nasprotnik, ki mu je takorekó tik za petami, je Jadran. Oba kluba se za to srečanje dobro pripravljata. Mars gotovo ne bo hotel kar zlepa prepustiti tega mesta Jadrani, a slednji se bo tudi gotovo potrudil za dragocene točke in s tem možno tudi I. mesto II. razreda. Kateremu bo to uspelo, bomo videli v nedeljo na igrišču.

SK Grafika. Julij ob 20 uri obvezen sestanek vseh naših igralcev. Zelo važno, zato vsi in točno! — Odbor.

JZSZ — Zbor smuških učiteljev sporoča, da se vsi učitelji redno seje v sestanku Zbora, ob pol 9 v pisarni Zveze. G. odborniki in članstvo prosimo, da se udeležijo seje točno in polnoštevilno. Načelnik.

J. a. s. o. — Danes, v četrtek seja odbora v kavarni »Zvezda« ob pol 9 zvečer.

LZSP (Službeno). VI. redni občni zbor LZSP se vrši dne 23. aprila 1937 ob 20 v danes sli kavarne »Enosa«. Dnevni red: 1. Pozdrav predsednika, 2. Poročilo odbora, 3. Izjava, 4. Izjava, 5. Izjava, 6. Izjava, 7. Izjava, 8. Izjava, 9. Izjava, 10. Izjava, 11. Izjava, 12. Izjava, 13. Izjava, 14. Izjava, 15. Izjava, 16. Izjava, 17. Izjava, 18. Izjava, 19. Izjava, 20. Izjava, 21. Izjava, 22. Izjava, 23. Izjava, 24. Izjava, 25. Izjava, 26. Izjava, 27. Izjava, 28. Izjava, 29. Izjava, 30. Izjava, 31. Izjava, 32. Izjava, 33. Izjava, 34. Izjava, 35. Izjava, 36. Izjava, 37. Izjava, 38. Izjava, 39. Izjava, 40. Izjava, 41. Izjava, 42. Izjava, 43. Izjava, 44. Izjava, 45. Izjava, 46. Izjava, 47. Izjava, 48. Izjava, 49. Izjava, 50. Izjava, 51. Izjava, 52. Izjava, 53. Izjava, 54. Izjava, 55. Izjava, 56. Izjava, 57. Izjava, 58. Izjava, 59. Izjava, 60. Izjava, 61. Izjava, 62. Izjava, 63. Izjava, 64. Izjava, 65. Izjava, 66. Izjava, 67. Izjava, 68. Izjava, 69. Izjava, 70. Izjava, 71. Izjava, 72. Izjava, 73. Izjava, 74. Izjava, 75. Izjava, 76. Izjava, 77. Izjava, 78. Izjava, 79. Izjava, 80. Izjava, 81. Izjava, 82. Izjava, 83. Izjava, 84. Izjava, 85. Izjava, 86. Izjava, 87. Izjava, 88. Izjava, 89. Izjava, 90. Izjava, 91. Izjava, 92. Izjava, 93. Izjava, 94. Izjava, 95. Izjava, 96. Izjava, 97. Izjava, 98. Izjava, 99. Izjava, 100. Izjava, 101. Izjava, 102. Izjava, 103. Izjava, 104. Izjava, 105. Izjava, 106. Izjava, 107. Izjava, 108. Izjava, 109. Izjava, 110. Izjava, 111. Izjava, 112. Izjava, 113. Izjava, 114. Izjava, 115. Izjava, 116. Izjava, 117. Izjava, 118. Izjava, 119. Izjava, 120. Izjava, 121. Izjava, 122. Izjava, 123. Izjava, 124. Izjava, 125. Izjava, 126. Izjava, 127. Izjava, 128. Izjava, 129. Izjava, 130. Izjava, 131. Izjava, 132. Izjava, 133. Izjava, 134. Izjava, 135. Izjava, 136. Izjava, 137. Izjava, 138. Izjava, 139. Izjava, 140. Izjava, 141. Izjava, 142. Izjava, 143. Izjava, 144. Izjava, 145. Izjava, 146. Izjava, 147. Izjava, 148. Izjava, 149. Izjava, 150. Izjava, 151. Izjava, 152. Izjava, 153. Izjava, 154. Izjava, 155. Izjava, 156. Izjava, 157. Izjava, 158. Izjava, 159. Izjava, 160. Izjava, 161. Izjava, 162. Izjava, 163. Izjava, 164. Izjava, 165. Izjava, 166. Izjava, 167. Izjava, 168. Izjava, 169. Izjava, 170. Izjava, 171. Izjava, 172. Izjava, 173. Izjava, 174. Izjava, 175. Izjava, 176. Izjava, 177. Izjava, 178. Izjava, 179. Izjava, 180. Izjava, 181. Izjava, 182. Izjava, 183. Izjava, 184. Izjava, 185. Izjava, 186. Izjava, 187. Izjava, 188. Izjava, 189. Izjava, 190. Izjava, 191. Izjava, 192. Izjava, 193. Izjava, 194. Izjava, 195. Izjava, 196. Izjava, 197. Izjava, 198. Izjava, 199. Izjava, 200. Izjava, 201. Izjava, 202. Izjava, 203. Izjava, 204. Izjava, 205. Izjava, 206. Izjava, 207. Izjava, 208. Izjava, 209. Izjava, 210. Izjava, 211. Izjava, 212. Izjava, 213. Izjava, 214. Izjava, 215. Izjava, 216. Izjava, 217. Izjava, 218. Izjava, 219. Izjava, 220. Izjava, 221. Izjava, 222. Izjava, 223. Izjava, 224. Izjava, 225. Izjava, 226. Izjava, 227. Izjava, 228. Izjava, 229. Izjava, 230. Izjava, 231. Izjava, 232. Izjava, 233. Izjava, 234. Izjava, 235. Izjava, 236. Izjava, 237. Izjava, 238. Izjava, 239. Izjava, 240. Izjava, 241. Izjava, 242. Izjava, 243. Izjava, 244. Izjava, 245. Izjava, 246. Izjava, 247. Izjava, 248. Izjava, 249. Izjava, 250. Izjava, 251. Izjava, 252. Izjava, 253. Izjava, 254. Izjava, 255. Izjava, 256. Izjava, 257. Izjava, 258. Izjava, 259. Izjava, 260. Izjava, 261. Izjava, 262. Izjava, 263. Izjava, 264. Izjava, 265. Izjava, 266. Izjava, 267. Izjava, 268. Izjava, 269. Izjava, 270. Izjava, 271. Izjava, 272. Izjava, 273. Izjava, 274. Izjava, 275. Izjava, 276. Izjava, 277. Izjava, 278. Izjava, 279. Izjava, 280. Izjava, 281. Izjava, 282. Izjava, 283. Izjava, 284. Izjava, 285. Izjava, 286. Izjava, 287. Izjava, 288. Izjava, 289. Izjava, 290. Izjava, 291. Izjava, 292. Izjava, 293. Izjava, 294. Izjava, 295. Izjava, 296. Izjava, 297. Izjava, 298. Izjava, 299. Izjava, 300. Izjava, 301. Izjava, 302. Izjava, 303. Izjava, 304. Izjava, 305. Izjava, 306. Izjava, 307. Izjava, 308. Izjava, 309. Izjava, 310. Izjava, 311. Izjava, 312. Izjava, 313. Izjava, 314. Izjava, 315. Izjava, 316. Izjava, 317. Izjava, 318. Izjava, 319. Izjava, 320. Izjava, 321. Izjava, 322. Izjava, 323. Izjava, 324. Izjava, 325. Izjava, 326. Izjava, 327. Izjava, 328. Izjava, 329. Izjava, 330. Izjava, 331. Izjava, 332. Izjava, 333. Izjava, 334. Izjava, 335. Izjava, 336. Izjava, 337. Izjava, 338. Izjava, 339. Izjava, 340. Izjava, 341. Izjava, 342. Izjava, 343. Izjava, 344. Izjava, 345. Izjava, 346. Izjava, 347. Izjava, 348. Izjava, 349. Izjava, 350. Izjava, 351. Izjava, 352. Izjava, 353. Izjava, 354. Izjava, 355. Izjava, 356. Izjava, 357. Izjava, 358. Izjava, 359. Izjava, 360. Izjava, 361. Izjava, 362. Izjava, 363. Izjava, 364. Izjava, 365. Izjava, 366. Izjava, 367. Izjava, 368. Izjava, 369. Izjava, 370. Izjava, 371. Izjava, 372. Izjava, 373. Izjava, 374. Izjava, 375. Izjava, 376. Izjava, 377. Izjava, 378. Izjava, 379. Izjava, 380. Izjava, 381. Izjava, 382. Izjava, 383. Izjava, 384. Izjava, 385. Izjava, 386. Izjava, 387. Izjava, 388. Izjava, 389. Izjava, 390. Izjava, 391. Izjava, 392. Izjava, 393. Izjava, 394. Izjava, 395. Izjava, 396. Izjava, 397. Izjava, 398. Izjava, 399. Izjava, 400. Izjava, 401. Izjava, 402. Izjava, 403. Izjava, 404. Izjava, 405. Izjava, 406. Izjava, 407. Izjava, 408. Izjava, 409. Izjava, 410. Izjava, 411. Izjava, 412. Izjava, 413. Izjava, 414. Izjava, 415. Izjava, 416. Izjava, 417. Izjava, 418. Izjava, 419. Izjava, 420. Izjava, 421. Izjava, 422. Izjava, 423. Izjava, 424. Izjava, 425. Izjava, 426. Izjava, 427. Izjava, 428. Izjava, 429. Izjava, 430. Izjava, 431. Izjava, 432. Izjava, 433. Izjava, 434. Izjava, 435. Izjava, 436. Izjava, 437. Izjava, 438. Izjava, 439. Izjava, 440. Izjava, 441. Izjava, 442. Izjava, 443. Izjava, 444. Izjava, 445. Izjava, 446. Izjava, 447. Izjava, 448. Izjava, 449. Izjava, 450. Izjava, 451. Izjava, 452. Izjava, 453. Izjava, 454. Izjava, 455. Izjava, 456. Izjava, 457. Izjava, 458. Izjava, 459. Izjava, 460. Izjava, 461. Izjava, 462. Izjava, 463. Izjava, 464. Izjava, 465. Izjava, 466. Izjava, 467. Izjava, 468. Izjava, 469. Izjava, 470. Izjava, 471. Izjava, 472. Izjava, 473. Izjava, 474. Izjava, 475. Izjava, 476. Izjava, 477. Izjava, 478. Izjava, 479. Izjava, 480. Izjava, 481. Izjava, 482. Izjava, 483. Izjava, 484. Izjava, 485. Izjava, 486. Izjava, 487. Izjava, 488. Izjava, 489. Izjava, 490. Izjava, 491. Izjava, 492. Izjava, 493. Izjava, 494. Izjava, 495. Izjava, 496. Izjava, 497. Izjava, 498. Izjava, 499. Izjava, 500. Izjava, 501. Izjava, 502. Izjava, 503. Izjava, 504. Izjava, 505. Izjava, 506. Izjava, 507. Izjava, 508. Izjava, 509. Izjava, 510. Izjava, 511. Izjava, 512. Izjava, 513. Izjava, 514. Izjava, 515. Izjava, 516. Izjava, 517. Izjava, 518. Izjava, 519. Izjava, 520. Izjava, 521. Izjava, 522. Izjava, 523. Izjava, 524. Izjava, 525. Izjava, 526. Izjava, 527. Izjava, 528. Izjava, 529. Izjava, 530. Izjava, 531. Izjava, 532. Izjava, 533. Izjava, 534. Izjava, 535. Izjava, 536. Izjava, 537. Izjava, 538. Izjava, 539. Izjava, 540. Izjava, 541. Izjava, 542. Izjava, 543. Izjava, 544. Izjava, 545. Izjava, 546. Izjava, 547. Izjava, 548. Izjava, 549. Izjava, 550. Izjava, 551. Izjava, 552. Izjava, 553. Izjava, 554. Izjava, 555. Izjava, 556. Izjava, 557. Izjava, 558. Izjava, 559. Izjava, 560. Izjava, 561. Izjava, 562. Izjava, 563. Izjava, 564. Izjava, 565. Izjava, 566. Izjava, 567. Izjava, 568. Izjava, 569. Izjava, 570. Izjava, 571. Izjava, 572. Izjava, 573. Izjava, 574. Izjava, 575. Izjava, 576. Izjava, 577. Izjava, 578. Izjava, 579. Izjava, 580. Izjava, 581. Izjava, 582. Izjava, 583. Izjava, 584. Izjava, 585. Izjava, 586. Izjava, 587. Izjava, 588. Izjava, 589. Izjava, 590. Izjava, 591. Izjava, 592. Izjava, 593. Izjava, 594. Izjava, 595. Izjava, 596. Izjava, 597. Izjava, 598. Izjava, 599. Izjava, 600. Izjava, 601. Izjava, 602. Izjava, 603. Izjava, 604. Izjava, 605. Izjava, 606. Izjava, 607. Izjava, 608. Izjava, 609. Izjava, 610. Izjava, 611. Izjava, 612. Izjava, 613. Izjava, 614. Izjava, 615. Izjava, 616. Izjava, 617. Izjava, 618. Izjava, 619. Izjava, 620. Izjava, 621. Izjava, 622. Izjava, 623. Izjava, 624. Izjava, 625. Izjava, 626. Izjava, 627. Izjava, 628. Izjava, 629. Izjava, 630. Izjava, 631. Izjava, 632. Izjava, 633. Izjava, 634. Izjava, 635. Izjava, 636. Izjava, 637. Izjava, 638. Izjava, 639. Izjava, 640. Izjava, 641. Izjava, 642. Izjava, 643. Izjava, 644. Izjava, 645. Izjava, 646. Izjava, 647. Izjava, 648. Izjava, 649. Izjava, 650. Izjava, 651. Izjava, 652. Izjava, 653. Izjava, 654. Izjava, 655. Izjava, 656. Izjava, 657. Izjava, 658. Izjava, 659. Izjava, 660. Izjava, 661. Izjava, 662. Izjava, 663. Izjava, 664. Izjava, 665. Izjava, 666. Izjava, 667. Izjava, 668. Izjava, 669. Izjava, 670. Izjava, 671. Izjava, 672. Izjava, 673. Izjava, 674. Izjava, 675. Izjava, 676. Izjava, 677. Izjava, 678. Izjava, 679. Izjava, 680. Izjava, 681. Izjava, 682. Izjava, 683. Izjava, 684. Izjava, 685. Izjava, 686. Izjava, 687. Izjava, 688. Izjava, 689. Izjava, 690. Izjava, 691. Izjava, 692. Izjava, 693. Izjava, 694. Izjava, 695. Izjava, 696. Izjava, 697. Izjava, 698. Izjava, 699. Izjava, 700. Izjava, 701. Izjava, 702. Izjava, 703. Izjava, 704. Izjava, 705. Izjava, 706. Izjava, 707. Izjava, 708. Izjava, 709. Izjava, 710. Izjava, 711. Izjava, 712. Izjava, 713. Izjava, 714. Izjava, 715. Izjava, 716. Izjava, 717. Izjava, 718. Izjava, 719. Izjava, 720. Izjava, 721. Izjava, 722. Izjava, 723. Izjava, 724. Izjava, 725. Izjava, 726. Izjava, 727. Izjava, 728. Izjava, 729. Izjava, 730. Izjava, 731. Izjava, 732. Izjava, 733. Izjava, 734. Izjava, 735. Izjava, 736. Izjava, 737. Izjava, 738. Izjava, 739. Izjava, 740. Izjava, 741. Izjava, 742. Izjava, 743. Izjava, 744. Izjava, 745. Izjava, 746. Izjava, 747. Izjava, 748. Izjava, 749. Izjava, 750. Izjava, 751. Izjava, 752. Izjava, 753. Izjava, 754. Izjava, 755. Izjava, 756. Izjava, 757. Izjava, 758. Izjava, 759. Izjava, 760. Izjava, 761. Izjava, 762. Izjava, 763. Izjava, 764. Izjava, 765. Izjava, 766. Izjava, 767. Izjava, 768. Izjava, 769. Izjava, 770. Izjava, 771. Izjava, 772. Izjava, 773. Izjava, 774. Izjava, 775. Izjava, 776. Izjava, 777. Izjava, 778. Izjava, 779. Izjava, 780. Izjava, 781. Izjava, 782. Izjava, 783. Izjava, 784. Izjava, 785. Izjava, 786. Izjava, 787. Izjava, 788. Izjava, 789. Izjava, 790. Izjava, 791. Izjava, 792. Izjava, 793. Izjava, 794. Izjava, 795. Izjava, 796. Izjava, 797. Izjava, 798. Izjava, 799. Izjava, 800. Izjava, 801. Izjava, 802. Izjava, 803. Izjava, 804. Izjava, 805. Izjava, 806. Izjava, 807. Izjava, 808. Izjava, 809. Izjava, 810. Izjava, 811. Izjava, 812. Izjava, 813. Izjava, 814. Izjava, 815. Izjava, 816. Izjava, 817. Izjava, 818. Izjava, 819. Izjava, 820. Izjava, 821. Izjava, 822. Izjava, 823. Izjava, 824. Izjava, 825. Izjava, 826. Izjava, 827. Izjava, 828. Izjava, 829. Izjava, 830. Izjava, 831. Izjava, 832. Izjava, 833. Izjava, 834. Izjava, 835. Izjava, 836. Izjava, 837. Izjava, 838. Izjava, 839. Izjava, 840. Izjava, 841. Izjava, 842. Izjava, 843. Izjava, 844. Izjava, 845. Izjava, 846. Izjava, 847. Izjava, 848. Izjava, 849. Izjava, 850. Izjava, 851. Izjava, 852. Izjava, 853. Izjava, 854. Izjava, 855. Izjava, 856. Izjava, 857. Izjava, 858. Izjava, 859. Izjava, 860. Izjava, 861. Izjava, 862. Izjava, 863. Izjava, 864. Izjava, 865. Izjava, 866. Izjava, 867. Izjava, 868. Izjava, 869. Izjava, 870. Izjava, 871. Izjava, 872. Izjava, 873. Izjava, 874. Izjava, 875. Izjava, 876. Izjava, 877. Izjava, 878. Izjava, 879. Izjava, 880. Izjava, 881. Izjava, 882. Izjava, 883. Izjava, 884. Izjava, 885. Izjava, 886. Izjava, 887. Izjava, 888. Izjava, 889. Izjava, 890. Izjava, 891. Izjava, 892. Izjava, 893. Izjava, 894. Izjava, 895. Izjava, 896. Izjava, 897. Izjava, 898. Izjava, 899. Izjava, 900. Izjava, 901. Izjava, 902. Izjava, 903. Izjava, 904. Izjava, 905. Izjava, 906. Izjava, 907. Izjava, 908. Izjava, 909. Izjava, 910. Izjava, 911. Izjava, 912. Izjava, 913. Izjava, 914. Izjava, 915. Izjava, 916. Izjava, 917. Izjava, 918. Izjava, 919. Izjava, 920. Izjava, 921. Izjava, 922. Izjava, 923. Izjava, 924. Izjava, 925. Izjava, 926. Izjava, 927. Izjava, 928. Izjava, 929. Izjava, 930. Izjava, 931. Izjava, 932. Izjava, 933. Izjava, 934. Izjava, 935. Izjava, 936. Izjava, 937. Izjava, 938. Izjava, 939. Izjava, 940. Izjava, 941. Izjava, 942. Izjava, 943. Izjava, 944. Izjava, 945. Izjava, 946. Izjava, 947. Izjava, 948. Izjava, 949. Izjava, 950. Izjava, 951. Izjava, 952. Izjava, 953. Izjava, 954. Izjava, 955. Izjava, 956. Izjava, 957. Izjava, 958. Izjava, 959. Izjava, 960. Izjava, 961. Izjava,

MALI OGLASI

Vnajem

ISČEJO:

Vilo z vrtom

v mestu, 6-8 sobno, po možnosti dvostanovanjsko — isčem v najem, Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Vila« št. 5520. (m)

ODDAJO:

Hišo z njivo

dam za malo najemnino v najem v Šmartnem pri Litiji. Natančneje se izve: Jurečič, Gallusovo nabrežje 27, Ljubljana.

Krasno hišo

sedem sob, z vrtom, oddam v št. Vidu pri Stični v najem. Polzve se: Puš, Sv. Petra cesta 91. (n)

Denar

Posojila dajemo

državnim in privatnim nameščencem v Ljubljani v gotovini in blagovnih bonih Hermes. Informacije: Tavčarjeva 2. (d)

Al. Planinšek

Ljubljana, Beethovnova 14/I, telefon 35-10

vnovči vloge

vseh denarnih zavodov najkulantneje takoj v gotovini in daje informacije brezplačno.

Meteor pade z neba

76.

Nazadnje vendarle!

Tako sta Tinček in Tonček počasi prenesla vse posode na dno reke in jih pritrdila k meteoru. Debeluhar in kuža Muki pa sta moško stala na splavu in čakala, kakšen uspeh bo imelo prizadevanje obeh dečkov. Kuža Muki se je nekam hudomušno muzal predse, kakor da hudo dvomi, ali bo iz te moke kaj kruha...

Dobro zamašene pločevinaste posode so z vso močjo silile kvišku. Tinček in Tonček sta zgrabila meteor vsak od ene strani — in glej: meteor se je res začel dvigati!

Ko je prva pločevinasta posoda pokukala iz vode, je Debeluhar navdušeno zakričal:

»Živio! Zdal ga pa imamo!«

Kuža Muki mu je na ves glas pritrdil: »Hov, hov, hov!«

Opozarjamo na

MALI OGLASNIK

v našem dnevniku. — Poslužujte se ga ob vsaki priliki

Srajce izdelujemo po meri!

Blago za srajce, triko perilo, kravate, robci, krovčki, torbice, dežniki, modne in turistične potrebščine

najcenejše

pri **Petelinc, Ljubljana**
blizu Prešernovega spomenika ob vodi.

* KINO *

UNION

Danes poslednjič!

ZETEV

Paula Veselý Atila Hörbiger

MATICA

Premiera!

Prisega in ljubezen

v glavni vlogi: Willy Birge, Hansi Knotek

Režija: Karl Hartl

Predstave ob 16., 19. in 21. uri

Službodobe

Krojaški pomočnik

se sprejme. Zaloška c. 66.

Prodajalka

ki je vajena gostilne, pridna in poštena, za deželo, dobi službo. — Ponudbe upravi »Slovenca« Maribor pod »Prodajalka« št. 5526. (b)

Služkinjo

k dvema osebam, za vsa hišna dela, ki zna nekoliko šivat, sprejemem. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 5531. (b)

Samostojna kuharica

stara 25-35 let, čedne zunanosti, vajena gospodinjstva, dobi službo na gostilni. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 5492.

Službe iščejo

Knjigovodja-bilancist

s petnajstletno prakso v lesni industriji, perfekten v italijanski, nemški, subohrvaški korespondenci, išče stalno namestitev. — Ponudbe upr. »Slov.« pod »Agilen« št. 5265. (a)

Pekovski pomočnik

mlad, vojašine prost, trezen, dober delavec — išče službo v večji pekarni, eventualno gre tudi na deželo. Ponudbe upravi »Slovenca« Maribor pod »Samski« št. 5354. (a)

Obri

Gumbe, plise, entel, ažur predisk in monogramne hitro izvrši Matek & Mikeš, Ljubljana, poleg hotela Strukelj. (t)

Posvetva

Dvonedstropno hišo

v Ljubljani, v neposredni bližini magistrata — prodam. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 5517.

Kunaver Ludvik

gradbeno-strokovno nabraženi posredovalec. Cesta 29. oktobra 6, telefon 37-33 — ima naprodaj večje število parcel, kompleksov, posestev, gozdov, trgovskih in stanovanjskih hiš in vil. Pooblaščen graditelj in sodni cenilec za nasvete brezplačno na razpologo. (p)

Kupimo

Vsakovrstno

zlato kupuje po najvišjih cenah CERNE, ručelir, Ljubljana Wolfova ulica št. 3.

Štedilnik

dobro ohranjen, emajliran, kupim. Naslov pove upravi »Slovenca« pod št. 5514. (k)

Prodamo

Prijatelj, kam pa na vse

Prodajatelj kar imam naprodaj Poslušaj! Eden pri nas ponuditi, prodajalnik in se čudi

Ure za birmo

nudi najceneje Ivan Pakiz, Ljubljana, Predskotijo 15. (l)

Trechoate

vetrne suknjice, novosti za sportne obleke — nudi ceneno Presker, Sv. Petra cesta 14. (l)

Pisalni stroj

prenosljiv, s kovčkom — poceni prodam. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 5511. (l)

Kupujte pri naših inserentih

Potrti globoke žalosti naznanjamo pretužno vest, da je umrl v Murski Soboti prečastiti gospod

Fran Povše

duhovnik salezijanske družbe

Truplo dragega pokojnika je bilo pripeljano v Ljubljano, Vidovdanska cesta 9, odkoder bo pogreb dne 8. aprila ob petih popoldne k Sv. Križu.

Mokronog-Ljubljana, dne 7. aprila 1937.

Franja Povše, Alojzija poroč. Strel, sestri in ostalo sorodstvo.

Zahvala

Ob tako težki izgubi nenadomestljive žene in dobre mamice, gospe

Unverdorben Julijane

smo prejeli nešteto izrazov iskrenega sočutja, za katere se vsem prav prisrčno zahvaljujemo. Zahvalo izrekamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanem za tako številno spremstvo na njeni zadnji poti. Hvala vsem darovalcem krasnih vencev in šopkov, s katerimi smo obsuli tako rani grob pokojnice. Posebno se zahvaljujemo č. g. župniku Bezjaku Jožefu, šol. upravitelju Mravljaku Karlu, učiteljskemu in gasilem.

Ohranite predrago pokojnico v najlepšem spominu!

Zreče, dne 6. aprila 1937.

Globoko žalujoči soprog Josip z otrokoma in ostalim sorodstvom.

Zahvala

Ob bridki in nenadomestljivi izgubi našega dobrega papana, gospoda

Šeber Franca

meščana ljubljanskega in bivšega tapetniškega mojstra

smo bili deležni vsestranskega sočustvovanja, ki nam je bilo v veliko tolažbo. Zahvaljujemo se predvsem vsem darovalcem vencev in šopkov, nadalje pevskega zboru za v srce segajoči žalostinki, vsem, ki so pokojnika spremili na njegovi zadnji poti in končno vsem, ki so na katerikoli način skušali lajšati našo težko bol.

Sv. maša zadušnica se bo darovala v petek, dne 9. aprila 1937 ob sedmih zjutraj v župni cerkvi sv. Jakoba.

V Ljubljani, dne 8. aprila 1937.

Zalujoči otroci.

Rudolf Timmermans:

16

Junaki iz Alcázarja

Za trenutek postojijo možje s sklenjenimi rokami ob odprtem grobu. Zmolijo molitev za mrtve tovariše, ki so jim v tišini temne, varne noči izkazali poslednjo uslugo.

Nato se zasadijo lopate v kup prsti, ki s tihim šumotanjem polzi v obe jami. Ondi, kjer počivajo mrtveci, se grmadi zemlja v majhno gomilo. Še ozek križ na vrh iz dveh zvezanih delov lesa.

Možje se vračajo z lopatami v rokah, spredaj stotnik Sanz de Diego z lučjo, ki z ozkim pramenom razsvetljuje pot.

Pesmi in granate.

Komaj se zdani, že se zbudijo vsi speči v Alcázarju. Baterija s 7,5 centimeterskimi topovi, ki stoji komaj za tri kilometre oddaljena pri Pinedu, pošlje nekaj grmečih pozdravov senkam, ki navrtajo nekaj lukenj v severno steno Alcázarja.

»To nič ne dé,« pravi neki častnik nekaterim ženskam, ki s precej plašnimi obrazi prisluhnejo bobnenju zadetkov. »Zdaj so topovi ko vaše budilke, a kmalu se boste tako navadili nanje ko na tiktakanje svoje zapustne urice.«

Na kako umivanje ni niti misliti. Saj so obleganec zaprli tudi vodo in čeprav so štirje veliki vodnjaki za uporabo, vendar je potrebno, da že od začetka, radi velikega števila ljudi v Alcázarju, previdno ravnaajo z

njo. Le z vlažnimi brisačami si obrišejo obraz in roke, sicer pa delijo vodo samo za pitje.

Potem je treba iti v »colac«, to se pravi, v vrsto, za kavo. Kavo pijejo iz najčudovitejših posod, ki jih uporabljajo tudi za kosilo in večerjo. Tu so: skodelice, krožniki, lonci, konzervne škatle, celo kovinasti senčniki iz študijske sobe kadetov in iz delavnice častnikov.

Nato počesejo otroke in jih oblečejo, strkljajo skupaj blazine in modroce in ker je pravkar topniški ogenj tiho, morejo iti celó malo na sprehod po notranjem dvorišču Alcázarja.

Nebo je modro in sonce sije: radi tega so ljudje dobre volje. Tudi tisti možje, ki zdaj niso zaposleni, pridejo na dvorišče, da vidijo svoje družine.

Vojaki se šaljijo z dekleti.

»Juanita, saj si vsa drugačna brez pudra in šminke!«

»Zakaj me pa gledaš!«

»Ali naj grem po malo sáj, da ti popravim obrvi?«

»Ti zgoraj pri meni leži granata; davi je priprčala in se ni razletela To bi bil izdaten barvnik za ustnice!«

»Rajši vzemi ti svoj bajonet in se z njim obrij!«

Dosedanje obstreljevanje ni še nič poškodovalo dvorišča v Alcázarju in že so zložili na neki znani napev primerno besedilo, ki ga zdaj pojejo in brun-dajo predse:

»Dvorišče Alcázarja je čudovito, zares, Ko granata mu lasu ni skrivila, zares.«

Tedaj zagledajo straže, ki opazujejo sovražno baterijo z daljnogledom, da se je ond spet začelo gibati.

»Fue go!« zakričijo dol na dvorišče in koj nato zapazijo celó neko letalo.

»Avion!«

Vse se spet gnete navzdol v kleti in preden pade prvi strel, preden zahrešči prva bomba, je dvorišče spet prazno in zapuščeno.

Približno 130 konj in 30 mezgov je v hlevih.

Za kosilo dobijo prvokrat konjsko meso.

Kuhar ga je izvrstno pripravil z rižem, zvečer pa s fižolom. Bolje jim tekne, kot so prej mislili!

Letala in topovi ne dajo nobenega miru več.

Rdeči letalci imajo brez dvoma z Alcázarjem manj sreče ko s svojimi lastnimi postojankami.

Zažigalna bomba zadene južnozahodni stolp trdnjave. Opeka zaklokota nizdol in leseni deli stolpnega vrha gorijo, a ker je ogródje močno in kovinsko in so zunanji zidovi iz kamna, je ogenj kmalu omejen, ne da bi povzročil dosti škode.

A nekatere zažigalne bombe prihrčijo v hiše, ki so na vzhodnem delu Plaze Zocodover. Goreče tramovje poka in potem šinejo rdeči zublji v nebo. Po več ur gorijo hiše, ki jih nihče ne gasi in le težko se rešijo milicniki z orožjem in municijo odondot, kjer so imeli doslej svoje postojanke.

Kar preveč drzno je, kako se branilci Alcázarja ne zmenijo za kritje in gledajo požar pri rdečih.

Rdeči strelci zdaj ne morejo dosti škodovati, ker jim zapirajo pogled na Alcázar plameni in dim in se mora del oblegalcev celó umakniti in si o oddaljenejših hišah poiskati skrišališča.

»Če bodo rdeči še dalje takele uganjali, potem bodo še sami sebe frenili iz Toleda.«

»Tem bolje zanje. Zakaj, ko bo Franco prišel s svojimi četami, jih bomo hudo stisnili v klešče. In dotlej menda ne bo več dolgo.«

Celoletna naročnina na: Leposlovno in ljudsko knjižnico Zbirko domačih pisateljev Zbirko mladinskih spisov 7 vezanih knjig mesečno Din 23.— 3 vezane knjige mesečno Din 11.— 4 vezane knjige mesečno Din 9.— JUGOSLOVANSKA KNJIGARNA

Predsednik dr. Beneš na Oplencu

Predsednik dr. Beneš s soprogo, knez namestnik Pavle s knežino Olgo, češkoslovaški zunanji minister dr. Krofta, ministrski predsednik dr. Stojadinovič in spremstvo predsednika dr. Beneša pred kraljevo vilo na Oplencu

Bodoča zunanja oblika Maribora

Kako naj se preuredi stari Maribor - Določitev prostorov za nov magistrat, novo gledališče, kopališče in poslopja MP

Maribor, 7. aprila.

Drevi bo na mestnem magistratu seja občinskega sveta. Menda je bilo v Mariboru še malo sej, ki bi bile tako pomembne glede dalekosežnosti odločitev, ki jih bodo morali mestni očetje drevi izvršiti. Vsekakor spada med najzanimivejša vprašanja, ki se bodo na seji razpravljala, bodoča zunanja oblika Maribora. Ustvarja se namreč osnova za končnoveljavni regulacijski načrt mariborskega mesta, ki je v svojih oblikah glede novejših mestnih predelov in predmestij kolikor toliko že definitivna, vprašanje končne ureditve središča mesta — tako zvanega starega Maribora — pa še ni rešeno. Mestni gradbeni odbor se je na svojih zadnjih sejah podrobno pečal s temi vprašanji ter napravil nekatere zanimive sklepe, ki bodo mogoč predloženi mestnemu svetu.

Preureditev starega Maribora

Ki je nujno potrebna, se po novem načrtu gradbenega odbora precej razlikuje od vseh dosedanjih projektov. Ti so predvidevali razne prodore in nove cestne zveze preko središča mesta; novi načrt pa zagovarja napravo pasaja, s katerimi naj bi se središče mesta povežalo. Tako naj bi vezala pasaja Kopališko in Vetrinjsko ulico v smeri od Marijine na Jurčičevo ulico, druga pasaja naj bi šla od Ulice ob jarku na Tkalsko ulico ter tako povežala Vetrinjsko in Gosposko. Iz Gosposke naj bi šli dve pasaji, prva na Rotovški trg, druga pa na Slomškov trg. Naprava pasaja je cenejša, kakor prodor za nove ulice, vrednost poslopij v teh ulicah bi se znatno povečala, dosedaj zapušteni deli bi se asanirali, središče mesta pa bi bilo z njimi prepreženo s primernimi zvezami za pešce. Poleg tega predvideva načrt razširjenje Stoline ulice na ta način, da bi se blok hiš med Stolino in Lekarniško ulico podrl. Ulica bi se na ta način znatno razširila v prvotno trgovsko avenijo, ki bi odprla lep pogled z Glavnega trga na stolnico. Tudi v Gledališki ulici bi se na desni strani v smeri na Slovensko ul. postavila stavbna črta nazaj. Prav tako se prestavi stavbna črta v Slovenski ulici, da se dobi primerna vozna cesta za zvezo med vzhodnim in zapadnim delom mesta.

Potreben je nov most

Ker je naprava direktne cestne zveze med Aleksandrovo cesto in mostom neizvedljiva in ker postaja obremenitev edinega dravskega mosta prevelika, predvideva načrt zgradbo novega mosta, ki bi vezal Tržaško in Kopališko ulico. Novi most bi prevzel na sebe predvsem tranzitni promet, ki se preko Maribora v vedno večji meri razvija. Načrt predvideva tudi ureditev Trga Svobode, ki bi se zaprl za tovorni promet ter monumentalno uredil. Zato pa bi se podaljšala Gregorčičeva ul. mimo Jugoslovanskega trga skozi dvorišča bivše Götzeve pivovarne do Prešernove ulice. Tudi dravsko nabrežje se bo po tem načrtu veliko

potezno uredilo. Predviden je širok kej od železniškega mosta do studenske brvi ter podaljšek keja v cesto na eni strani skozi ob Dravi do Melja, na drugi strani pa do studenske brvi proti Mariborskemu otoku. Po tem načrtu bi padle nekatere zgradbe ob Dravi, in sicer tovarne usnja ob Usnjarski ulici ter hiše in skladišča, ki leže zapadno od mosta med Dravsko in Vojašniško ulico ter Dravo. Na ta način bi dobil Maribor edinstveno promenadno pot ob Dravi, obenem pa bi se ohranil sedanjí slikovit pogled na staro mesto.

Kje bodo stala javna poslopja

Nad vse zanimiv je ta načrt z ozirom na določitev prostorov za javna poslopja. Kaže se v Mariboru potreba po novem magistratu in drugih zgradbah, pa jih načrt predvideva na sledečih mestih: Novi magistrat naj se postavi na četverokotniku med Aleksandrovo cesto, Frančiškansko, Marijino in Sodno ulico, na katerem stoji sedaj poslopje Zadržne gospodarske banke, obe Spetzekovi in Pipuševa hiša. Z novim magistratom bi se na tan prostoru ustvaril monumentalni trg, ki ga Maribor sedaj pogrša. — Novo gledališče naj bi stalo na prostoru, ki se bo pridobil s podaljškom Gregorčičeve ulice do Prešernove — tedaj na mestu sedanjih dvorišnih zgradb Götzeve pivovarne. — Za koncertno dvorano in umetniški paviljon, naj se rezervira sedanja unionska dvorana, ki se primerno zveže z Aleksandrovo cesto in Prešernovo ulico. — Poslopje Mestnih podjetij, ki je prav tako zelo potrebno, naj se postavi med Kopališko, Marijino in Frančiškansko ulico na prostoru, na katerem se nahaja sedaj mestno kopališče. — Novo kopališče naj bi se zgradilo ob Dvorakovi cesti. Urejeno naj bi bilo povsem moderno z velikim toplovodnim plavalnim bazenom, kakor ga imajo Gradec in druga večja inozemska mesta. Rezervira se tudi prostor za novo sodno poslopje, in sicer nasproti sedanjí sodnji ob Marijini ulici od palače OUZD do Čvetlične ulice.

Vse je še stvar bodočnosti...

Kakor že rečeno, so vse to samo zaenkrat še žal načrti, ki pa so nujno potrebni, da dobimo enkrat definitivno osnovo, po kateri se bo mesto v bodočih letih razvijalo. Če so enkrat načrti tukaj, potem tudi izpeljava ne bo naletela več na take ovire, pa tudi se ne bodo več dogajale pri zaizidavi mesta take napake, kakor so se žal zagrdele večkrat v preteklosti ter so nam skazile nekatere najlepše predele mariborskega mesta.

— Pri saprtju, motnjah v prehvali vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec naravne »Frans-Josel gentlece«.

† Fran Povše

V torek zjutraj je zadet od možganske kapi umrl v Murski Soboti, kakor smo že poročali, salezijanec g. Fran Povše, iz znane Povševote družine v Mokronogu.

K salezijancem je stopil l. 1896. Po dovršenih bogoslovnih naukih in po svojem vzgojnem delovanju med nemškimi salezijanskimi naraščajem se je iz Italije vrnil v domovino. V prvih letih obstoja salezijanskega zavoda na Rakovniku je tu vršil službo ekonomista, nakar so ga predstojniki poslali v Galicijo (Poljska), odtod pa je prišel na Radno pri Sevnici in deloval kot ekonom spet nekaj let. Kot voditelj sotrudstva na Rakovniku od l. 1914 do 1916 si je prizadeval posebno za salezijanske poklice. Koj nato je postal ravnatelj na Rakovniku, potem v Verzeju in na Radni. Končno je v Salezijanskem mladinskem domu opravljal službo spovednika ter rad bival med mladino. Pred dvema letoma je odšel v Mursko Sobotu, kjer ga je po kratki bolezni zadela smrt.

Njegovi sorodniki so ga dali prepeljati v Ljubljano. Pogreb bo danes, v četrtek, ob petih popoldne izpred Hiralnice sv. Jožefa na Vidovdanski cesti.

Vsem, zlasti znancem, ga iskreno priporočamo v molitev.

† Mirko Videčnik

Ko se je po Celju razširila žalostna novica, da je v bolnišnici v najlepših letih svojega življenja umrl g. Mirko Videčnik, se je mnogokatero oko zasolilo ob prebranki izgubi mladega, plemenitega moža, ki je bil splošno priljubljen in poznan po vsem mestu. Mirko Videčnik se je rodil 1907 v zgodnji krščanski hiši v Novi vasi pri Mariboru. Ker je kazal veliko veselje do trgovine, ga starši niso dali študirati, ampak se je posvetil trgovini. Ko je prišel v Celje, se je živahno udeleževal pri bivšem Orlu, bil njegov zvest član in tudi odbornik. Bil je tudi vedno član Prosvetnega društva, dolga leta pevec v cerkvi sv. Danijela ter pevovodja pevskega društva »Ojlkac«. Kjerkoli je šel za dobro društvo in za dobro stvar, nikjer ni manjkalo našega Mirka. V zadnjih letih se je zelo veselil nove maše, ki jo bo letos daroval njegov brat g. Vili, toda božja previdnost je drugače odločila, ni mu bilo dano ućakati te zaželjene sreće. Pred tedni je zbolel za influenco, ker pa je bil silno vester za službo, se je prekmalu vrnil na delo in se vnovi prehladil. Pritisnila je pljučnica in vnetje rebrne mreže, in po nekaj dneh trpljenja je mirno v Gospodu zaspal. Za dobrim krščanskim možem žaluje poleg številnih znancev, prijateljev in sorodnikov, posebno gospa soproga, ki je ostala sama z dvema nepreskrbljenima otročema. Njej, kakor vsem sorodnikom, naše globoko sožalje! Blagi rajniki naj uživa pri Bogu večno življenje!

— Da boste stalno zdravi je potrebno, da redno pijete Radensko, ki deluje proti boleznim ledvic, srca, proti kamnom, sklerozni, sečni kislini in sl. Radenska vam ohrani zdravje in mladostno svežost.

Slovenski književniki v Prekmurju

Murska Sobotu, 6. apr.

Te dni so obiskali Mursko Sobotu slovenski književniki, člani ljubljanskega PEN-kluba, ter recitirali tu iz svojih del. Prekmurje, naša najmlajša slovenska pokrajina, ki je šele s prevratom prišla k slovenski narodni skupnosti, je toplo in nadvse pri srčno sprejela ta prvi uradni obisk slovenskih kulturnih predstavnikov in duhovnih voditeljev. Slovenski pesniki in pisatelji so s tem svojim obiskom počastili to slovensko deželo in izpričali pred Prekmurci in pred ostalimi Slovenci, da spada tudi ta naša najmlajša dežela k slovenskemu kulturnemu območju in k narodni zedinjeni Sloveniji.

Nad vse priščen je bil že popoldanski sprejem na kolodvoru, katerega se je udeležila poleg zastopnikov vseh uradov zlasti gimnazijska mladina in otroci ljudske šole. Za sprejem in pozdrave se je zahvalil Oton Župančič.

Zvečer je bila dvorana nabito polna občinstva iz mesta in iz okolice, zlasti izobraženstva in dijaštva. Dobre pesnike in pisatelje je predstavil kritik France Koblar. Poudaril je pomen njihovega prihoda v to mlado slovensko pokrajino, podčrtal smisel slovenske svobode in narodne skupnosti ter kratko označil vsakega posameznega navzočega pesnika oziroma pisatelja. Prvi je nastopil Oton Župančič, ki je neprisilovano dobro recitiral nekaj najbolj značilnih svojih pesmi, n. pr. Vprašanja, Zdravico, odlomek iz Dume, Naše luči, Pogovor po

Pogrešan Zagrebčan v triglavskih gorah

Ljubljana, 7. aprila.

Tako iz Zagreba, kakor iz Mojstrane poročajo, da je izginil v triglavskih gorah, najbrže na Malem Triglavu, hrvaški planinec, o katerem domnevajo, da je Jovan Vukosavljev, doma iz Bačke. Vukosavljev je bil po poklicu laborant v neki zagrebški lekarni ter je bil zelo spreten in razumen mladenič, v svojem prostem času pa je hodil na gore. Ze dne 15. marca je zapustil svoje revno stanovanje ter je rekel, da gre na izlet na Triglav. Povedal je tudi, da se ne bo nikoli več vrnil v svoje dosedanje stanovanje ter da bo najdel drugo stanovanje. Pred odhodom je še razprodal vse svoje planinske potrebšćine, kakor nahrbtnik, golzerice in podobno. Obdržal je le smučarsko opremo. Drugim planincem se je zdelo to čudno, zakaj to prodaja pred odhodom v planine, ker tega vendar noben planinec ne počne.

SPD pa je v nedeljo obvestilo zagrebško planinsko društvo »Runolist«, da pogrešajo na Triglavu člana tega društva Jovana Vukosavljeva. Vukosavljev je odšel 30. marca od Staničeve kočice. Ni pa prišel do Triglavskega doma na Kredarici. Oskrbnik Triglavskega doma Franc Šest je povedal, da je videl v torek, 30. marca ob pol 3 popoldne nekega turista, ki je plezal v vznožju Malega Triglava, nato pa se je v megli izgubil. V petek, 2. aprila so prišli neki Zagrebčani v Mojstrano ter so povedali, da se je Vukosavljev nekje izgubil.

Poznavalci planin trdijo, da se je moral Vukosavljev nedvomno izgubiti in smrtno ponesrečiti. Na planinah je namreč zapadel debel in vlažen sneg, v katerem je vsako reševanje izključeno.

Iz Mojstrane so nam sporočili, da je sicer ekspedicija dveh mož odšla na Mali Triglav, da bi poiskala sledove za pogrešanim Vukosavljevom, je pa zelo dvomljivo, če ji bo to uspelo. SPD v Ljubljani pa je danes dobilo obvestilo, da sta reševalca v snegu sicer našla dve smučarski palici, ni pa še znano, če sta ti dve palici last pogrešanega Vukosavljeva. Zaradi snega in težavnih prometnih razmer nam o usodi pogrešanca v Malem Triglavu zaenkrat ni več znano.

Smrt otroka v greznici

Bloke, 7. aprila.

Včeraj popoldne okrog štirih se je podala gospa Ivana Vertačnikova z dvema svojima otrokoma k šivljen v Novo vas. Med potjo je stopila za hip k Dubčevim. Dočim je bila starejša hćerka, Milena, z domačim dekletom na vrtu, je bila mlajša, Nadica v »hišici«, pa je kmalu odšla ven. Kmalu so jo pogrešali in jo iskali povsod, pa je bilo vse iskanje zastonj. Nazadnje se spomnijo na greznico, ki je bila slabo zaslonjena pri odprtini. In res so našli deklico, ki je plavala v greznični brozgi, ki sega skoro do vrha. Hitro so jo izvlekli in poskušali z umetnim dihanjem spraviti k življenju, pa je bilo že prepozno. Pokojna Nadica je bila hćerka bivšega tukajšnjega šolskega upravitelja pri Sv. Duhu g. Milana Vertačnika, ki se je baš pred par dnevi ravno od tega otroka najtežje poslovil, ko je bil na velikonočnih počitnicah. In se je vrnil v Zagreb, kjer študira na višji pedagoški šoli. Ljubuznivo Nadico je vsakdo imel rad, najrajši pač njeni starši, katerim izrekamo globoko sožalje.

Nekaj črtic iz življenja

† župnika Fr. Rajčevića

S temi vrsticami ne nameravam podati njegovega življenjepisa. Povzeti hočem iz njegovega življenja le nekaj sličic, ki nam pokažejo blagega pokojnika v njegovi pravi podobi.

Svoja mladostna leta je preživel brezmadežno. Kot vester aložnik se je tudi v nevarnih letih ohranil vedno na pravem potu. Nam vsem je bil vzor dobrodušnega, odkritega človeka, v katerem ni bilo zvijač. Kakršnega se je kazal na zunaj, tak je bil tudi v srcu. Bila ga je sama prijaznost in ljubeznivost. Zato je bil povsod priljubljen, zlasti še med sošolci in duhovniki. Kamor je prišel, je poživil vso družbo. Zamere ni poznal, pa ga tudi ni bilo mogoče pripraviti v nevoljo. Njegov sošolec, ki ga pozna že od leta 1881, trdi, da ga je v tej dolgi dobi vedel samo nekaj krat zlovoljnega. Prvikrat v 8. šoli, ko ga je profesor matematike mučil pri tabli in ga nato zapodil v klop. Tedaj je France jezno vrgel kredu ob tla in potem še tiho na svoje mesto. Profesor je še zaklical za njim: »Stuier nichts und ist dazu noch frech« (Ne uči se nič in je v vrhu tega še predrzen). Drugič je bilo v semenišću, ko ga je prof. dr. Fr. Lampe vprašal, pa mu ni šlo nič kaj dobro: »Non ita, non ita, domine Rajčević« (Ne tako, ne tako, gospod Rajčević), mu je rekel dr. Lampe. Rajčević pa je moško pogledal dr. Lampeta in vedno trdil svojo: »Est, est« (je tako, je). Lampe mu je na to rekel: »Quomodo audax est« (Kako si predrzen!). To sta torej dve temnejši točki iz Francetovih študentskih let. Sicer pa se je France kot aložnik vedno dobro učil, četudi ni bil med prvimi. Ako je bil včasih z odgovorom

v zadregi, si je skušal pomagati s svojo bujno domišljijo. Ko ga je nekoč prof. Suklje vprašal zgodovino in se je tudi zatekel k ravno kar omenjenemu primoku, mu je Suklje rekel: »Rajčević, domišljija ima pač svojo veljavo v poeziji, nikakor pa ne v zgodovini!« V slovesni pa je bil Rajčević pravi mojster. Prof. Wiesthaler ga je zaradi njegovih slovenskih nalog visoko cenil. Bil je dlje časa tudi urednik aložijevskih »Domaćih vaj«. Izhajale so v rokopisu mesečno in pri listu so sodelovali samo aložniki. Franceta je Bog odaril s pesniško žilico in je v »Domaćih vajah«, kakor tudi pozneje v »Pomladnih glasih« in drugje, pribil več mišnih pesmic, nekaterekrat pod psevdonimom »Jovidar« (narobe »Radivoj«).

Tudi pri aložijevškem vodji msgr. Zupanu je bil precej dobro zapisan. Zupan je pazil veliko na lepo vedenje in pravilne poklone. France pa je to dobro pogodil. Ko je prišel nekoč škof Pogacar v aložijevšice in se mu je France poklonil, ga je sam škof pohvalil, rekoč: »Ta pa zna«. Zupanu je ta škofova pohvala zelo ugajala in je to tudi pozneje večkrat omenjal. Nekoč pa je tudi France imel smolo s svojim poklonom. Prišel je msgr. Zupan v sobo, ko pa se je hotel pokloniti, mu je zdrsnilo na gladkem parketu in je padel. »Ne zamerite, gospod vodja«, je rekel, »sem malo neroden.« Zupan pa ni črnil drugega, kakor: »Se vidi.«

Kot dijak je France tudi veliko popotoval. Nekoč ga je na poti prehitela noć. Ves utrujen in lačen je prišel do neke graščine, kjer bi rad prenočil. Naletel je tamkaj na graščinske dekle, ki so govorile v nemškem jeziku. Kot dijak France nemškega jezika še ni popolnoma obvladal, zato jih je vprašal: »Könnte ich bei ihnen schlafen?« (Bi li mogel pri vas spati?). Dekle so izbruhnile

v velik krah. France ni vedel, čemu se smejejo. Gledal pa je, da jim je čimprej izginil izpred oči. Ker je bila tema, se je po pragu spodknil in padel, na dvorišču pa se je več pasjih mrcin zagajalo proti njemu. Naposled je bil vesel, da je vsaj zdravo kožo odnesel v temno noć.

Posebno značilna poteza v njegovem življenju je bila njegova radodarnost. Do revežev je imel vedno usmiljeno srce. Znano je, da je večkrat zadnji goldinarček, ki ga je imel v žepu, podaril kakemu revnemu dijaku. Ko je zvedel, da neki njegov sošolec ni imel mašnih intencij, mu jih je sam poslal za vezilo. Večina teh intencij je imela označbo »na moj namen«, ali »po namenu dobrotnika«. Iz tega je razvidno, da je te intencije vedel sam plačati, le da je tovarišu napravil veselje. Pri tej radodarnosti si je včasih dovolil tudi nedolžno šalo. Tako je nekoč svojemu sošolcu poslal za god škatlo z označbo »Pečen petelin«. Tovariš se je že veselil mastne pečenke. Ko pa je škatlo odprl, je našel v nji petelina — iz leta.

Še mnogo radodarnosti je bil France v dušnem oziru. Kjer je le mogel, je pomagal v dušnem pastirstvu. Bil je izborni ljudski govornik. Kjer so ga prosili za cerkven govor, je rad ustreget. Nekoč je prišel v soboto v neko tuje župnišće. Takoj so ga prosili, naj prevzame za naslednji dan kar dva cerkvena govora. In France je kaj radi sprejel brez ugovora. Novomastniki so ga bje naprošali za slavnostnega govornika. Njegovi govori so bili poljudni in jedrati. V napinku ni bral »šmarnice«, temveč je imel vsak dan govor. Zelo mu je bila pri srcu tudi šolska mladina. Bil je izvrsten katehet in pri otrocih zelo priljubljen. Goreče je deloval tudi v spovednici ne le v svoji duhovnji, temveč tudi po drugih župnijah.

Njegova življenjska pot je bila dostikrat trnjeva, moral je veliko trpeti. Vsaj 10 let — če ne morda že od mladosti — ga je bolela noga. Nikdar pa se ni pritoževal zaradi tega. Ko so mu že nogo odrezali, je bil ves vdan v voljo božjo. Rekel je, da je vse uredil in da rad umrje, ako je tako božja volja. G. dekan Skrbec je v svojem krasnem pogrebnem govoru tudi še povedal, da je v Leonišću usmiljenega vprašala Rajčevića, ali bi hotel žrtvovati svoje življenje za spreobrnjenje nekega bolnika. Odgovoril je: »Vse svoje življenje sem deloval za duše, tudi zdaj rad žrtvujem svoje življenje v ta namen.«

Ni čuda, da nam je žalost napolnjevala dušo, ko smo se na šenčurskem pokopališču poslavljali od tako blagega tovariša in tako vzornega delavca v vinogradu Gospodovem. Tolažila nas je le zavest, da je ločitev samo začasna. Dal Bog, da se onstran groba zopet zedinimo v neskaljeni, večni ljubezni!

F. F.—đ.

—Pri lenivosti črev in slabem želodcu z nerazpoloženosti za jed vsled zapeke, naj se rabi že davno znana in učinkovita naravna »Franz-Josefova« grenka voda. Zelo pogosto se potrjuje, da je »Franz-Josefova« grenka voda prav posebno koristna domaće sredstvo, kadar gre za to, da se zjutraj očisti prebavni kanal s salinskim sredstvom za odprtje.

Org. rez. S. br. 30474/35.

